ИЮЛЬ ВАХТАСИГА — ҲОСИЛ ТЎПЛАШГА!

Пахта фронтида зарбдор кунлар — ҳосил тақдирини ҳал этувчи масъулиятли давр келди. Июль — ҳосилга ҳосил қўшиш, улкан хирмонга пухта замин яратиш ойи, дейди деҳқонларимиз. Ҳа, шундай. Бу ойда бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлаган, ҳар бир кун ва соатдан унумли ва оқилона фойдаланган, экинини яхши парвариш қилган деҳқоннинг куздаги хирмони баракали бўлади, эл-юрт олдида обрў ва эътибори ортади.

Пахтазорда бўлган ҳар бир киши миришкор, ҳақиқий деҳқоннинг меҳнатидан бениҳоя завқланади. У ҳар бир тупни ўз фарзандидек меҳр қўйиб ўстирмоқда. Куни-тунини қадрдон даласида ўтказиб, ғўзасининг қандай ривожланаётганини, ҳосилига ҳосил қўшаётганини, нималарни талаб этишини диққат билан кузатмоқда. Уни на ўтга, на ҳашаротга олдирмай серҳосил бўлиб ўсиши учун барча тадбирларни кўрмоқда. Ана шундай фидокор, жонкуяр деҳқон даласида улкан хирмоннинг дастлабки баракали нишоналари кўзга яққол ташланиб қолди. 1-«Далварзин» совхозининг Бекматов бошлиқ бригадаси ғўзалари қийғос гуллаб, кўпчилик тупларда икки-учтадан кўсак тукқан. Республикамизнинг машъал хўжалиги — «Политотдел» колхозининг ғўзалари серҳосил бўлиб ўсмоқда. Шона ва гуллар пахтазорга ажиб файз, ҳусн ва завқ бахш этган. Улар тупларга гўё маржондек тизилган. Бу ерда ғўзанинг ривожи кечаю-кундуз кузатиб борилади. Культивация, суғориш, озиқлантириш ва бошқа ҳамма ишлар ўз вақтида ўтказилмоқда. Колхозчилар ҳосилга ҳосил қўшиш учун бирмунча қўшимча тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Бундай хўжаликларни бошқа ишлаб чиқариш бошқармаларида ҳам кўриш мумкин. Улар шарафли ва масъулиятли вазифани — она-Ватанга «оқ олтин» дурдоналари етказиб беришдек фахрли ишни адо этаётганликларини тўла ҳис қилганлари ҳолда меҳнат қилиб, бутун куч ва эътиборни ғўза парваришини намунали олиб боришга қаратганлар.

Июлнинг дастлабки ўн кунлиги ўтиб бормоқда. Бу ойда ғайрат қилган, тер тўкиб меҳнат қилган, ғўзаларни сувга, озуқага тўйдириб, унга яхши ишлов берган деҳқон мўлжалдаги ҳосилини олиши, аксинча эса ҳосилни қўлдан бой бериб қўйиши мумкин. Аҳвол шу нарсани кўрсатмоқдаки, областимизнинг кўпчилик хўжаликларида ҳосил учун астойдил кураш олиб борилмаётир. Бекобод, Бўка ва бошқа бошқармаларда ғўзалар ўсишдан қолмоқда. Бўка бошқармасидаги колхоз ва совхозларда паст-баланд ғўзаларни кўплаб учратиш мумкин. Ҳали ҳосилга кирмаган, қониб сув ичмаган паст ғўзалар кўп. Шунга қарамай бу бошқармадаги, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ишда масъулиятсизликка, ўзибўларчиликка йўл қўймоқдалар. Паст ғўзаларни тез ривожлантириш чораларини кўрмаётирлар.

Айрим жойларда культивациянинг сифатига эътибор берилмаётир. Ғўза туплари бағри маромига келтириб юмшатилмайди, экин чанқатиб қўйилмоқда. Унинг кўпроқ иссиқ олиши, қаторларнинг тез-тез шамоллатиб турилиши ҳосил тўплашда асосий шартлардан бири. Афсуски, бунга эътибор қилинмаётир. Озиқлантириш, айниқса ғўзанинг тез ривожланиши учун унинг тупларига гўнг солиш ишлари яхши ташкил этилмаган. Ҳосил тақдири ҳал этилаётган шу кунларда колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ҳамманинг эътиборини, бутун куч ва моддий техника воситаларини далага сафарбар этишлари, барча ишларни ўз вақти соатида амалга оширишлари лозим. Сувчи, механизатор, ҳашаротларга қарши курашувчи кишилар — барча колхозчилар шу кечаю-кундузда далада бўлишлари, ғўзанинг ривожини доимо кузатиб боришлари лозим. Шундагина ҳамма ерларда мўл ҳосил тўпланишини таъминлашимиз мумкин.

Шу кечаю-кундузда пахтакорларимиз олдида қандай вазифалар турибди? Қишлоқ область партия комитетининг бўлиб ўтган навбатдаги пленумида ана шулар ҳақида батафсил маслаҳатлашиб олинди. Ғўза ўтган йилга нисбатан ривожланишда анча орқада қолмоқда. Бу кечикишни қисқартириш учун ҳар бир ернинг ўз шароитига қараб чуқур культивация ўтказиш, тупроқни кўчатнинг бўғизигача тортиб, унинг иссиқдан кўпроқ баҳраманд бўлишини таъминлаш керак. Шу билан бирга ғўзани озиқлантиришни ўн-ўн беш кун ичида тамомлашга эришиш ва ғўза тупларига гўнг солиш — экинни тезроқ ҳосилга киритишни таъминлайди. Ғўзанинг тез ривожланиши учун пайкаллар атрофидаги ўтларни тез кун ичида йўқ қилиб ташлаш, экинга кўланка ташлаб турган яқин атрофдаги дарахтларнинг шохларини буташ ва шу йўл билан ғўзани шамоллатиб туришга алоҳида аҳамият беришимиз зарур.

Кўпгина хўжаликларда ўтга қарши кураш кузда ва кўкламда бошланганлиги натижасида, пайкалларда ёввойи ўтлар кам учрайди. Лекин, тадбирлар қўлланилмаган айрим хўжаликлар ғўзаларини ўт босган. Шунинг учун бу хўжаликларнинг раҳбарлари ўтга қарши курашни бирор дақиқа ҳам бўшаштирмай, қисқа муддат ичида пайкалларни ўтдан тозалаб, ғўзанинг ўсишини тезлаштириш учун бутун кучни сафарбар этишлари лозим.

Янгийўл ва бошқа бошқармалардаги айрим хўжаликларда ғўза зараркунандалари ҳосил тақдирига хавф солмоқда. Агар унинг олди олинмаса ҳосилнинг бир қисмини қўлдан бой бериб қўйишимиз мумкин. Ҳамма колхозларда экинларни кўздан кечириб чиқиш ва ҳашарот тушган пайкалларни яхшилаб ишлаш, ҳамма ерда ҳашаротга қарши курашни намунали уюштириш керак.

Деҳқонларимиз табиатнинг барча қийинчиликлари ва инжиқликларини енгиб, социалистик мажбуриятимизнинг бажарилишини таъминлайдиган миқдорда кўчат етиштирдилар. Ҳозир бутун куч ва воситаларни ғўза парваришини кучайтиришга, ҳамма пайкалларда мўл ҳосил тўпланишига сафарбар этишимиз, далаларда ғайрат ва ташаббус билан фидокорона меҳнат қилинишини таъминлашимиз — суғориш, культивация, озиқлантириш ва бошқа барча ишларни юқори сифатли ўтказиб, ғўзамизни тезроқ ҳосилга киритиб олишга ва ҳар бир тупнинг сақланиб қолинишига эришишимиз лозим.

Республикамиз меҳнаткашлари ҳаётида тарихий ва унутилмас кун — Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейи яқинлашмоқда. Бу кунни меҳнатда янги зафарлар билан кутиб олайлик. Пахтакорлар 315 минг тонналик улкан хирмонимизнинг тақдири шу кунлардаги меҳнатингизга, ғайрат ва шижоатингизга, қанчалик кўп ҳосил тўплашингизга боғлиқ. Пахта далаларида социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб, ҳар бир колхоз ва совхоз, ҳар бир бригада ва звенонинг мўл ҳосил тўплашга эришайлик. Бутун куч ва қувват, техника воситалари ғўза парваришига — ҳосилга ҳосил қўшишга, шоналарни гулга, гулларни кўсакларга айлантиришга сафарбар қилинсин!

ТОШКЕНТ ЧОРВАДОРЛАРИНИНГ МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

Тошкент областидаги колхоз ва совхозларнинг чорвадорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг мўл-кўллигини яратиш ишига салмоқли ҳисса қўшдилар.

Гўшт тайёрлаш ярим йиллик плани ошириб бажарилди. Давлатга 11199 тонна, топшириқдагига нисбатан қарийб 500 тонна кўп гўшт сотилди. Калинин, Оққўрғон ва Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармаларига қарашли хўжаликлардаги фермаларнинг ходимлари молларни бўрдоқига боқишда айниқса катта муваффақиятларга эришдилар.

Давлатга сут сотиш ярим йиллик плани муваффақиятли бажарилди. 25.735 тонна, яъни олти ойлик топшириқнинг 102,9 проценти миқдорида сут тайёрланди. Юқори Чирчиқ ва Калинин ишлаб чиқариш бошқармаларидаги хўжаликларнинг сут соғувчилари ҳаммадан кўра яхши меҳнат қилдилар.

Пойтахт областидаги колхоз ва совхозларнинг чўпонлари давлатга жун сотиш ярим йиллик топшириғини ҳам муваффақиятли адо этдилар. Давлатга 7940 центнер — планда кўзда тутилганига нисбатан 1040 центнер кўп жун топширилди. Планни 130 процент бажарган юқоричирчиқлик ва ўртачирчиқлик чорвадорлар зўр ғайрат билан меҳнат қилдилар. (ЎзТАГ).

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 131 (2679). | Якшанба, 5 июль 1964 йил. | Баҳоси 2 тийин.

АЛМАШИНАДИГАН САҲИФАЛАР

«Тошкент ҳақиқати» газетаси алмашиниб турадиган маҳсус саҳифаларининг навбатдаги сони чиқди.

Саноат ходимларига мўлжалланган саҳифада: Тошкент саноат область партия комитетининг бўлим мудири **Н. Мирзараҳимов** ва «Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири **М. Мирҳамидов** ўртоқларнинг Бекобод шаҳар металлургия заводидан ёзилган **«Резервлар беҳисоб»** деган мақоласини ўқийсиз.

Қишлоқ хўжалиги ходимларига мўлжалланган саҳифада: «Машина теримига ҳозирдан тайёрланайлик» умумий сарлавҳаси остида Оққўрғон ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Коммунизм» совхози бир группа механик-ҳайдовчиларининг **«Новатор механизаторлар чақириғига қўшиламиз»** сарлавҳали мақоласи, областимиз далаларидан олинган хабарлар ва бошқа материаллар берилган.

ҒЎЗА СУВГА ҚОНАЯПТИ

Бўка ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг Хосият Маҳмудова бошлиқ 5-бригадаси аъзолари республикамизнинг шонли 40 йиллик тўйини муносиб меҳнат туҳфалари билан нишонлаш учун курашмоқдалар. Улар мўл ҳосил тақдирини ҳал қилувчи ҳозирги энг қимматли вақтдан ўринли фойдаланиб, «оқ олтин» далаларида астойдил жонбозлик кўрсатишаяпти. Мавжуд майдонлардаги кўчатларни тўлиқ сақлаб қолган ҳолда гектарларда 30 центнер юзасидан олинган мажбуриятни қоплай оладиган даражада баракали ҳосил тўплаш учун ҳар туп ғўзани меҳр қўйиб парваришлашаяпти. Ўзларига юклатилган масъулиятни тўла ҳис қилган ҳолда меҳнат қилаётган сувчилар — З. Абдуллаев, М. Муяссаров ўртоқлар эгатларга сувни жилдиратиб, белгиланган қатъий нормада қўйишаяпти.

А. ЭРГАШЕВ.

Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармасидаги Киров номли колхознинг мамлакатда донг таратган механизатори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова бригадаси пахтакорлари республикамизнинг шонли 40 йиллик тўйи шарафига мавсумда 83 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун фидокорлик билан меҳнат қилишяпти. Бригаданинг барча майдонларидаги ғўзалари бир текис гуллаб, олдилари кўсаклай бошлади. Суратда: (ўнгдан) механизатор Сарвар Бакиров, колхоз раиси Султон Шерматов ва бригаданинг сифат инспектори Носир Хўжабеков ўртоқлар культивациянинг сифатини текшираётир.

А. Тўраев фотоси.

СОВЕТ-НОРВЕГИЯ ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРСИН

ҚЎШМА АХБОРОТ

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев Норвегия ҳукуматининг таклифига биноан, 1964 йил 29 июндан 4 июлгача Норвегияда бўлди. У, Бош Министр Э. Герхардсен 1955 йил ноябрь ойида Совет Иттифоқига борганлигига жавобан Норвегияга сафар қилиб келди.

Н. С. Хрушчев, дейилади қўшма ахборотда, Бош Министр Э. Герхардсен билан ва Норвегия ҳукуматининг бошқа аъзолари билан суҳбатлар ўтказди. Суҳбатлар вақтида халқаро аҳвол масалалари устида, шунингдек Совет Иттифоқи билан Норвегия муносабатларига таaллуқли масалалар устида кенг кўламда ва дўстона фикрлашиб олинди.

Ҳар иккала томон, деб таъкидланади ахборотда, сўнгги вақтларда халқаро вазиятдаги кескинлик маълум даражада сусайганлигини мамнуният билан қайд қилдилар.

Улар замонавий ҳарбий техниканинг ва ялпи қирғин воситаларининг айниқса ҳозирги ривожланиш даражасини назарда тутганда, турли социал системадаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш сиёсати давлатлар ўртасидаги муносабатларни қуришга асос бўладиган сиёсатдир, деган фикрга қўшилдилар.

Ҳар иккала мамлакат ҳукуматларининг бошлиқлари, дейилади ахборотда, қаттиқ халқаро контрол остида ёппасига ва батамом қуролсизланишнинг муҳимлигини таъкидлаб ўтдилар. Шу муносабат билан томонлар қуролсизланиш ва халқаро кескинликни бўшаштириш соҳасида кўрилган қисмий тадбирларнинг аҳамиятини уқтириб ўтдилар. Улар, шунингдек бундан буён ядро қуролининг тарқалишига кенг халқаро битимлар тузиш йўли билан йўл қўймасликнинг аҳамиятини таъкидлаб ўтдилар.

Норвегия ҳукумати Норвегия территориясига ядро қуролини жойлаштирмаганлигини ва жойлаштириш ниятида эмаслигини Совет томони тушуниб турганлигини баён қилди. Бу позиция Европа Шимолида тинчликни мустаҳкамлаш ишига қўшилган жиддий ҳиссадир.

Ҳар иккала мамлакат ҳукуматларининг бошлиқлари, дейилади сўнгра ахборотда, халқаро савдо-сотиқ проблемаларини муҳокама қилдилар ҳамда жаҳон миқёсида камситиш чораларидан холи бўлган савдо-сотиқ ғоят кенг ривожлантирилишини ёқлаб фикр билдирдилар.

Ҳукуматларнинг бошлиқлари Совет-Норвегия муносабатларини муҳокама қилиш вақтида иккала мамлакат ўртасида яхши алоқалар мавжудлигини мамнуният билан қайд қилиб, дўстона ва тотув қўшничилик муносабатларини янада мустаҳкамлашга ёрдам бериш иштиёқида эканликларини изҳор этдилар.

Ҳукуматларнинг бошлиқлари СССР билан Норвегия ўртасидаги савдо-сотиқни кенгайтиришга ҳар қайси томон куч-ғайрат сарфлайди, деган фикрга қўшилдилар. Айни маҳалда ҳар иккала мамлакат экономикаси учун муҳим аҳамиятга эга бўлган машиналар, ускуналар ва бошқа товарлар билан олди-сотди қилишни кўпайтиришга эътибор берилди.

Чегарадаги Пасвик дарёси бўйида гидроэлектростанция қуришдаги ҳамкорлик вақтида орттирилган ижобий тажрибани ҳисобга олиб ва Норвегия томонининг мурожаати муносабати билан, дейилади ахборотда, Совет томони Норвегия фирмаларининг Пасвик дарёсидаги янги гидроэлектростанция қурилишида иштирок этишига розилик берди.

Ҳукуматларнинг бошлиқлари Арктика шароитида қишлоқ ва ўрмон хўжалиги соҳасидаги тажрибани ва илмий ютуқларни айирбошлаш фойдали бўлур эди, деган фикрга қўшилдилар.

Суҳбатлар вақтида, деб уқтирилади сўнгра ахборотда, маданият, фан ва техника соҳасида Совет-Норвегия алоқаларининг кенг кўламда бўлиши иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни мустаҳкамлаш учун катта аҳамиятга эгадир, деб таъкидлаб ўтилди.

Ҳар иккала мамлакат ҳукуматларининг бошлиқлари СССР Министрлар Совети Раисининг сафари ва олиб борилган суҳбатлар Совет Иттифоқи билан Норвегия ўртасидаги тотув қўшничилик муносабатларини ва ҳамкорликни давлатларнинг тинч-тотув яшаши принциплари асосида мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб таъкидладилар.

АМЕРИКА ХАЛҚИГА ЯХШИ ТИЛАКЛАР

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ва СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Америка Қўшма Штатларининг миллий байрами — Мустақиллик куни муносабати билан АҚШ президенти Линдон Б. Жонсонга телеграмма юбориб, Америка халқига ва шахсан президентга қутловлар ҳамда яхши тилаклар йўллашди. (ТАСС).

ДЎСТОНА УЧРАШУВЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

ОСЛО, 3 июль. **(ТАСС махсус мухбирлари).** Совет ҳукуматининг бошлиғи бугунги кунни норвеж викингларининг қадимги кемалари қўйилган музейни бориб кўришдан бошлади. Норвегия бош министри Э. Герхардсен музейга Совет ҳукуматининг бошлиғи ва бошқа совет меҳмонлари билан бирга борди.

Маълумки, Русда варяглар, Ғарбий Европада эса норманнлар номи билан юритилган викинглар асосан талончилик қилиш мақсади билан денгиз орқали узоқ жойларга бориб турган. Ана шу денгизчилар қандай кемалардан фойдаланган экан, деб тарихчилар узоқ вақтгача бош қотириб келар эдилар. Бу жумбоқ 1880 йилда ечилди. Ўша йили Осло — Фьорддан ғарбдаги Гокстад фермасида «Король» қўрғони» кавланиб, унинг ичидан яхши сақланиб қолган бир қайиқ топилди. Қайиқнинг узунлиги 24 метр, эни 5 метр, сувга чўкиш чуқурлиги 1,7 метр эди. 1892 йилда норвежлар айни шундай кемага ўхшаш бир қайиқ ясадилар. Ўша қайиқнинг командаси Атлантик океанни кесиб ўтишга муваффақ бўлди.

Кейинчалик яна иккита қайиқ топилди. Ҳозир ана шу учала қайиқ бугун Н. С. Хрушчев бориб кўрган музейга экспонат қилиб қўйилган.

Музейни кўздан кечиргандан кейин Н. С. Хрушчев, Э. Герхардсен ва бошқалар кичкина бир оқ уйчага келишди. Бу уйнинг асосий диққатга сазовор бир нарсасини ҳозир бутун дунё билади. «Кон-Тики» номли машҳур сол мана шу ерда сақланади. 5 норвеж билан бир швед Жанубий Америка соҳилларидан Тинч океан оролларигача давом этган ўзининг машҳур саёҳатини шу солда ўтказган эди. Ўша ажойиб экспедициянинг ташаббускори Тур Хейердал музейга кираберишда Совет ҳукуматининг бошлиғини кутиб олади.

Т. Хейердал Никита Сергеевич Хрушчевга ўз саёҳатининг таърифини гапириб беради. Бу ҳозиргача неча ўн марталаб нашр қилинган «Кон — Тики» даги саёҳат» китобидан совет кишиларига яхши маълум Н. С. Хрушчев ҳам шу китобни эсга олади.

— Гарчи бунга анча бўлган бўлса ҳам, — дейди у, — шу китобни нақадар завқ билан ўқиганим эсимда. Ундаги ҳамма сўзлар бамисоли эртакдек эшитилган эди. Бу — бизнинг мамлакатимизда энг севимли китоблардан бири. Сизнинг гапингизни эшитаётганим, ана шу ажойиб китобингиз учун қўлингизни қисиб, миннатдорчилик билдираётганимдан ғоят хурсандман.

Т. Хейердал яхши сўзлари учун Никита Сергеевичга қизғин миннатдорчилик айтиб, ўз навбатида бизнинг мамлакатимизга қилган сафарини, шу сафардан ғоят мамнун бўлганини эслайди.

— Мен, Совет Иттифоқида китобим оммалашиб кетганини кўриб ҳайрон қолдим, — дейди Хейердал.

Н. С. Хрушчев бунга жавобан, бизнинг мамлакатимизда ҳойнаҳой «Кон-Тики» даги саёҳат»ни ўқимаган одам биронта ҳам йўқдир, дейди.

Н. С. Хрушчев, Э. Герхардсен, Т. Хейердал музейнинг қуруқ аквариум сақланаётган қуйи қаватига тушишади. Тинч океан сувларидаги саёҳат вақтида «Кон-Тики» остида нималар бўлганини шу ерда кўриш мумкин. Аквариумни ўртасида дунёда энг катта балиқ — кит Акуласининг тулупи бор. Унинг олти мингта ўткир тиш билан қуролланган баҳайбат оғзи очиқ туради. Акула шу топда тепага чиқиб қолса, жасур саёҳатчиларга омонлик бермайдигандек туйилади.

Машҳур тадқиқотчи музейни келиб кўргани учун Н. С. Хрушчевга чин юракдан миннатдорчилик билдириб, «Кон-Тики»нинг кичкинагина моделчасини эсдалик тариқасида унга ҳадя қилади.

Меҳмонлар «Кон-Тики» музейидан чиқиб, шу ерга ёнма-ён жойлашган каттагина бир иморатга кирадилар. Норвежлар азиз тарихий ёдгорлик бўлган «Фрам» кемасини ана шу иморат ичида сақламоқдалар.

Н. С. Хрушчев тарихий кема устига чиқади. У, кеманинг палубаси устидаги қурилмаларни, ички биноларни кўздан кечиради, штурвал ёнига келади. Денгизчилар кийимини кийган «Фрам» музейининг ходимлари Никита Сергеевичдан автограф ёзиб беришини сўрайдилар. Меҳмонлар «Фрам» кемасининг палубасида суратга тушадилар.

Шундан сўнг Н. С. Хрушчев, Э. Герхардсен, Совет ҳукумати бошлиғининг ҳамроҳлари Осло шаҳрини бир оз сайр қилдилар. Машиналар кортежи янги уй-жойлар қурилаётган районда тўхтади. Н. С. Хрушчев билан Э. Герхардсенни дарҳол маҳаллий аҳоли ўраб олади. Ҳар қачонгидек олдинги қаторда болалар бор эди. Болаларга совет значоклари берилар экан, улар бундан севиниб кетадилар. «Ёш Норвегия мана шулар!», — дейди Никита Сергеевич ўзининг кенжатой дўстларига ишора қилиб.

Стортинг президиуми СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев билан Н. П. Хрушчева шарафига нонушта зиёфат берди.

Стортинг президенти Н. Лангхелле табрик нутқи сўзлади. У, Совет Иттифоқи билан Норвегия ўртасидаги муносабатларда тотув қўшничилик ҳукм сураётганлигини айтгач, Совет ҳукуматининг бошлиғига қараб бундай деди: Биз Сизнинг сафарингизга, жаноб Министрлар Советининг Раиси, иккала мамлакатларимиз ўртасидаги тотув қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлашга интилишдаги бир босқич деб қарамоқдамиз. Сафарингиз учун Сиздан самимий миннатдормиз.

Н. С. Хрушчев жавоб нутқи сўзлади.

Н. С. Хрушчев турли мамлакатларнинг парламентлари ўртасидаги алоқаларнинг муҳимлигини уқтириб, бундай деди: Биз шунга чуқур аминмизки, парламент делегацияларини юбориб туриш, парламент аъзолари ўртасида алоқалар боғлаш кераклн ва ғоят фойдали ишдир. Биз алоқаларнинг парламентларимиз йўли билан бундан буён ҳам ривожлантирилиб ва мустаҳкамланиб борилишига тарафдормиз.

Пировардида, Совет ҳукуматининг бошлиғи халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун, Совет-Норвегия муносабатларини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш учун, Норвегия ва Совет Иттифоқи парламентлари ўртасидаги ҳамкорлик учун қадаҳ кўтаришни таклиф қилди.

В. ХАТУНЦЕВ,

Д. ЕРШОВ.

Н. С. Хрушчев Норвегиядан жўнаб кетди

ОСЛО, 4 июль. **(ТАСС махсус мухбирлари).** СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг Норвегияга қилган расмий визити тугади. Бугун Норвегия пойтахти ҳурматли совет меҳмонини тантанали суратда узатиб қолди. Н. С. Хрушчевга ва унга ҳамроҳ бўлган кишиларга оқ йўл тилаб қолиш учун Норвегиянинг бош министри Эйнар Герхардсен, министрлар, Осло шаҳрининг мэри Б. Булль, дипломатик ваколатхоналарнинг бошлиқлари ва бошқа кўпгина кишилар пристанга келдилар.

Норвегия Совет ҳукумати бошлиғига: Оқ йўл, сафарингиз бехатар бўлсин, деб қолди.

ТУРМУШ МАДАНИЯТИНИ ЮКСАЛТИРАЙЛИК, ЭСКИЛИК САРҚИТЛАРИГА ЎТ ОЧАЙЛИК!

(ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ IX ПЛЕНУМИДАН)

Область партия комитетининг пленуми бошлангунга қадар унинг қатнашчилари уч гигант машъал хўжалик — «Правда», Свердлов номли, «Политотдел» колхозларининг маданий ҳаёти, ишлаб чиқариш тармоқлари билан танишиб чиқдилар.

3 июлда ана шу хўжаликларнинг кўчалари гавжум бўлиб кетди. Узоқ-яқиндан келиб турган машиналарнинг кети узилмайди. Бу ерда Бекобод ва Бўкадан, Пискент ва Оққўрғондан, Янгийўл ва Чиноз, Ўрта Чирчиқ ва Калинин бошқармаларидан келган колхоз раислари ва совхозлар директорларини, халқ маорифи ва медицина ходимларини, партия ташкилотлари секретарлари, чорвадор ва ғаллакорларни, уста пиллачиларни кўриш мумкин эди. Булар орасида донгдор механизаторлар, маккажўхорикорлар, қишлоқ маданиятини гуллатаётган ташкилотчилар бор эдилар. Улар машиналардан тушиб чиройли қилиб безатилган клубларни, хилма-хил китобларга бой кутубхоналарни, катта асфальт кўча ёқасидаги ошхона, магазинларни завқ билан кўздан кечирардилар.

Ана, Янгийўлдаги «Ленинизм» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдулла Ортиқов колхоз қишлоғини қайта қуриш бош плани асосида барпо этилган чиройли уй, ҳашаматли жамоат бинолари билан танишиб юрибди.

— Биз ҳам қишлоғимизни бош план асосида қайта қураяпмиз дейди у. Биз бу соҳада бирмунча ютуқларни қўлга киритдик. Лекин эски қишлоқларни бузиб, янгидан, замонавий архитектура асосида уйлар қуриш биз учун бир мунча қийин бўлаяпти. Шунга қарамай ҳамқишлоқларимиз қийинчиликларни енгиб бош план асосида ўзлари учун янги уйлар қуриб олмоқдалар.

Абдулла Ортиқов айтган гапни бошқа бир қанча колхоз раисларидан, партия ташкилотининг секретарлари, районларнинг раҳбарлари оғзидан ҳам эшитдик.

Бу уч қишлоқдаги жамоат биноларини, уй-жойларни қанақа қурилгани, кишилар сиҳат-саломатлиги учун барпо этилган касалхона, амбулатория, дорихона, ошхона, стадион, клублар қурилиши қандай амалга оширилгани барча колхоз раисларини қизиқтираётган ва улар бу уч колхознинг шу соҳадаги тажрибасидан ўзларига тегишли хулоса чиқариб олаётган бўлса, колхоз партия ташкилотларининг секретарлари эса дала шийпонларида олиб борилаётган ишлар, коммунист ва комсомоллардан иборат агитатор ҳамда пропагандистларнинг иш тажрибаси билан чуқурроқ танишардилар.

Пленум қатнашчилари фақат «Политотдел» колхозида тўққизта болалар боғчасини, туғруқхона, алоқа бўлими, радио узелини ва жуда кўп маданият ўчоқларини бориб кўрдилар. Колхозда кенг экранли кинофильмлар ҳам кўрсатилиши тўғрисидаги гапни, мамлакат биринчилиги учун «Б» классида қатнашаётган футбол командаси борлигини эшитиб бу ишларнинг ташкилотчиларига офаринлар ўқидилар.

Ўша куни «Политотдел» колхозининг ҳашаматли маданият саройида Тошкент қишлоқ область партия комитетининг IX пленуми бўлиб ўтди.

Пленум Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XIII пленуми якунлари ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг муҳим шарти бўлган турмуш маданиятини юксалтириш, ўтмиш сарқитларини тугатиш учун курашда область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисидаги масалани муҳокама қилди. Бу масала юзасидан Тошкент қишлоқ область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **М. А. Абдураззоқов** доклад қилди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг XIII пленуми, дейди докладчи республика партия ташкилотлари олдига турмуш маданиятини ошириш ва кишилар онгидаги эскилик сарқитларини тугатиш асосида ишлаб чиқаришни бундан буён янада юксалтириш ва саноат ҳамда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришдек янги ва шарафли вазифани қўйди.

Область партия ташкилоти КПСС Марказий Комитети июнь Пленуми қарорларини ҳаётга татбиқ қилабориб, оммани ғоявий тарбиялаш соҳасида каттагина ишларни қилди. Партия ташкилотларининг бу соҳадаги фаолияти ҳар қачонгидан ҳам активлашди, конкрет бўлди.

Бу йил областимиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари она-Ватанга 315 минг тонна пахта, 250 минг тонна луб, 190 минг тонна ғалла, 121 минг тонна картошка, 314 минг тонна сабзавот ва қовун-тарвуз, 30,5 минг тонна гўшт, 141 минг тонна сут, 100 миллион донага яқин тухум, 12 минг центнер пилла ва бошқа жуда кўп қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Пойтахт областнинг меҳнаткашлари жонажон республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейи шарафига социалистик мусобақани авж олдириб пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил олиш учун мустаҳкам замин яратмоқдалар. Чорвачилик маҳсулотларини кескин кўпайтириш учун кураш борган сари кучаяётир.

Колхозлар ва совхозлар баҳорги экиш планини ошириб бажардилар. Дастлабки муваффақиятлар бизни қувонтиради. Область хўжаликлари гўшт сотиш ярим йиллик планини юз процент, сут бўйича 103 процент, жун етиштириш бўйича 115 процент бажардилар. Пиллакорларимизнинг ҳам меҳнати баракали бўлди. Улар топшириқни ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. Давлатга пландан ташқари 74 тонна пилла топширилди.

Бизнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишловчи саноатимиз ҳам план топшириқларини бажаришда муваффақиятларга эришди. Маҳсулот ишлаб чиқариш беш ойлик плани 108 процент бажарилди.

Меҳнаткашларнинг маданий турмушининг юксак бўлиши учун курашиш — энг муҳим, кечиктириб бўлмайдиган ишларимиздан биридир. Шунинг учун ҳам ҳозирги пайтда меҳнаткашларнинг маданий-маиший турмушини янада яхшилаш партия, совет, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотларининг олдига муҳим вазифа қилиб қўйилмоқда.

Биз хўжаликни интенсивлаштириш йўлида тинмай кураш олиб боришимиз, омма ўртасида идеология ишининг савиясини узлуксиз яхшилаб боришимиз керак.

Меҳнат процессларини ташкил этиш формаларини такомиллаштириш, меҳнатга ҳақ тўлаш ва ҳисо-китоб қилишни тўғри йўлга қўйиш, меҳнат унумдорлигини ошириш эса янги кишини тарбиялашнинг муҳим шартларидан биридир.

Комплекс механизациялашган звенолар ташкил этиш ва бу звеноларда меҳнатга нарядсиз ҳақ тўлаш асосида иш олиб бориш ишлаб чиқаришни ташкил қилишнинг энг прогрессив формаларидан ҳисобланади. Бу усул меҳнаткашларнинг ташаббусини кенг қулоч ёйдиради, уларнинг онглилик даражасини, топширилган иш учун жавобгарлигини оширади. Иноқ коллектив кишилар ўртасида юксак ғояларни шакллантиради, уларни топширилган иш учун чуқур масъулият ҳис қилиб меҳнат қиладиган кишилар қилиб тарбиялашга ёрдам беради. Бундай коллективда кишиларнинг бутун фаолияти битта манфаатга «Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» деган шиорга бўйсунади.

Коллективнинг таъсир кучи тўғрисида характерли мисол келтираман. Юқори Чирчиқ бошқармасидаги «III Интернационал», «Ленинизм» ва Ленин номли колхозлар кўп йиллар давомида қолоқ бўлиб келдилар. Бу хўжаликларда экинлардан паст ҳосил олинди. Уларда меҳнат интизоми паст савияда бўлиб, ижтимоий меҳнатдан моддий манфаатдорлик принципига яхши риоя қилинмасди.

Ўтган йилнинг қишида бу колхозлар илғор хўжаликларга бирлаштирилди: «III Интернационал» колхози «Политотдел» колхозига, «Ленинизм» колхози «Правда» колхозига, Ленин номли колхоз эса Свердлов номли колхозга қўшилди. Бу воқеага бир неча ой бўлди. Ҳозир сиз ўша собиқ қолоқ колхозларнинг далаларига бориб кўрдингиз ва у ерда қилинаётган ишларни кўриб беҳад қувондингиз. Экинлар соғлом ва яхши ривожланмоқда. Деҳқончилик маданияти ва агротехникаси тубдан ўзгарган. Пилла етиштириш деярли икки баравар кўпайди. Хўш, ўша ер, ўша дала, ўша техника, ўша ишчи кучлари ўзгармагани ҳолда бундай юқори кўрсаткичларга қандай қилиб эришилаётир?

Бунинг сири одамларнинг меҳнатга бўлган муносабати ўзгарганлигидадир. Раҳбарликнинг савияси ҳам ўзгарди, кадрлар яхши танланиб жой-жойига қўйилган. Собиқ «III Интернационал» колхозида 82 киши раҳбарлик вазифаларида ишлаб, гарантияланган ҳақ олиб келган. Эндиликда уларнинг сони 36 га келди. Раҳбарлик тубдан ўзгарди. Колхоз раиси, партия ташкилотининг секретаридан тортиб бош агроном ва бригадир ҳамда звено бошлиғигача — софдил, умум ишига садоқатли кишилардир. Улар ҳалол меҳнат қиладилар. Ўз вазифаларини бажаришга сидқидиллик билан муносабатда бўладилар ва қўл остидаги кишиларга нисбатан талабчан ва меҳрибондирлар. Бу хўжаликларда колхозчиларнинг унумли меҳнат қилиши учун барча шароитлар яратилган. Меҳнатга ҳақ тўлаш қатъий тартибга келтирилган. Ким яхши ишласа ўша кўп даромад олади.

Партия ташкилоти кишилар онгига ижтимоий фойдали меҳнатида қатнашиш, юқори моддий фаровонликни таъминлайди, деган ишонч ва ғояни сингдираолган. Шунинг учун ҳам колхозда колхозчиларнинг ўз розилиги билан 46 гектар томорқа ерлари умумжамоат ерларига қўшиб юборилганлиги бежиз эмас. Бу ҳол колхозда меҳнат унумдорлигини оширишга ёрдам берди.

Ёки бўлмаса Янгийўлдаги «Коммунизм» колхозини олиб кўрайлик. Бу юксак даражадаги интенсивлашаётган хўжалик ўзининг ажойиб кадрларига эга. Колхоз йилдан-йилга ишлаб чиқариш планларини барча кўрсаткичлар бўйича бажариб келмоқда. Ҳар гектар ердан 31—32 центнердан ҳосил олиняпти. Бўлинмас фонд узлуксиз кўпайиб боряпти. Колхозчиларнинг моддий фаровонлиги тобора яхшиланмоқда.

Бу хўжаликда сиёсий-оммавий ва тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилган. Колхозда «Билим» жамиятининг бўлими ташкил қилинган. Омма ўртасида лекция, доклад, суҳбатлар узлуксиз ўтказилиб турилади. Мавжуд 14 дала шийпонининг ҳаммаси радиолаштирилган. Уларнинг кўпида телевизор бор. Ҳар бир дала шийпонида қишлоқ хўжалик адабиёти, янги газета ва журналларга эга бўлган кутубхоначалар, дастлабки медицина ёрдами учун зарур бўлган аптечкалар бор.

Колхозда бошқа маданий-маиший ва сиёсий, оммавий-тарбиявий ишлар ҳам яхши йўлга қўйилган. Жумладан 120 ўринли болалар яслиси ва 11 жойда мавсумий яслилар ишлаб турибди.

Колхоз правлениеси (раиси ўртоқ Исматов) ҳалол меҳнат қилган колхозчиларни курортларга юборади. Мана одамлар тўғрисида қандай ғамхўрлик керак!

Колхоз раҳбарлари болаларнинг ўқиши ва дам олиши тўғрисида ҳам қайғурадилар. Ҳар йили ўқув йили тамом бўлгандан кейин жуда кўп мактаб ўқувчилари дам олиш учун колхоз территориясида ташкил этилган пионер лагерларига юборилади.

Дала ишлари енгиллашиб қолган кезларда колхозчиларнинг Тошкент шаҳридаги театрлар, цирк, музейларга ва бошқа маданий жойларга оммавий юриши уюштирилади.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» совхозида ҳам меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат қилиш ана шундай яхши йўлга қўйилган.

Бироқ шуни ҳам айтиш керакки, баъзи бир колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари, ишчилар комитетлари, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ва турмушда юксак маданият учун чинакамига кураш олиб бормаётирлар. Илғор агротехника ва механизацияни суст жорий қилмоқдалар. Колхозчилар ва совхоз ишчиларининг маиший-маданий шароитини яхшилаш билан етарли шуғулланмайдилар. Масалан, Энгельс номли колхозда (Ўрта Чирчиқ бошқармасида, раиси Ҳакимов, партия ташкилотининг секретари Норжигитов ўртоқлар) 15 та бригада бўлатуриб атиги уларнинг тўрттасида дала шийпони бор. Лекин шуларнинг ҳам фақат биттаси ремонт қилиниб жиҳозланган. Баъзи бригадаларда мавсумий болалар боғчалари пешингача ишлайди, дала меҳнаткашлари учун иссиқ овқат ташкил этилмаган, маданий-маиший шароит ёмон.

Бундай фактларни кўплаб келтириш мумкин.

Одамлар дам олиш, ўқиб ўз билимларини ошириш, болаларни тарбиялаш учун кўпроқ вақтга эга бўлишларини таъминлашда ва бу мақсадга эришишда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришига комплекс механизацияни жорий қилиш энг муҳим шартлардандир.

Эскилик сарқитлари ҳали ҳам учраб туради. Одамларга меҳрибонлик билан муносабатда бўлиш ўрнига кўпинча қўполлик қиладилар.

«Далварзин» пахта тозалаш заводининг директори ўртоқ Узоқов худди шу усулда иш олиб боради. Бу ерда одамлар билан чинакамига сабот билан ишлаш, уларнинг куч-ғайратини планнинг бажарилишига сафарбар қилиш ўрнига штурмчилик ҳукмрон.

Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги Свердлов номли колхоз раиси Латипов, Ўрта Осиё илмий-текшириш институтининг раҳбари Глушенко ўртоқларни ҳам ана шулар қаторига киритиш мумкин. Улар ишлаб чиқаришга бақириб-чақириб қўпол, маъмурий йўл билан раҳбарлик қилмоқчи бўладилар. Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Тошкент» совхозининг директори Қўзиев ва бошқа баъзи ўртоқлар ҳам қисман ана шундай «касал»га дучор бўлганлар.

Раҳбар талабчан бўлиши, бироқ ўз қўл остидагилар билан қўпол муносабатда бўлмаслиги керак. Коллективнинг талаб ва эҳтиёжига сезгирлик билан қулоқ солиши ва меҳрибонлик кўрсатиши керак.

Бизда кўпинча одамларга, унинг қандай ишлаётганлиги ва ишлаб чиқаришда ўзини қандай тутаётганлигига қараб баҳо берадилар. Бу мутлақо етарли эмас. Одамларга уларни жамият ўртасида ўзларини қандай тутишлари, оилавий муносабатлари, болаларни тарбиялаш ишига қандай ҳисса қўшаётганликларига қараб баҳо бериш керак. Баъзи бир раҳбарлар ўз ходимларининг маиший, маданий турмуши ва оилавий муносабатлари билан қизиқмайдилар.

Бўкадаги 9-қурилиш-монтаж бошқармасининг ишчиси Йўлдош Турсунов рашк қилиб ўз хотинини ўлдирган. Бошқарма раҳбарлари буни билганларида ҳангу-манг бўлиб қолдилар. Бўлмаган гап ахир, у жуда яхши ишчи эди-ку, деб ишонмадилар. Бироқ улар ўша ишчининг оиладаги аҳволи, ўзини тутиши билан илгаридан таниш бўлганларида эди, бундай ажабланмаган бўлур эдилар. Турсунов узлуксиз равишда ичкиликбозлик қилган, оилада жанжал чиқариб, хотинига сени ўлдираман деб дўқ қилиб келган. Қурилиш бошқармаси коллективи Турсуновнинг оилавий турмушини ўз вақтида контроллик қилиб борганда эди мудҳиш жиноятнинг олди олинган бўларди.

Юқори маданий турмуш учун кураш иши кишилар онгидаги диний сарқитларни тугатиш билан бевосита боғланган ҳолда олиб борилиши керак. Бизнинг атеистик ишимизда ҳали расмиятчилик ва шаблон давом этиб келаяпти. Бу иш кўпинча ҳаётдан ажралган ҳолда олиб борилади. У кишиларнинг онгига чуқур сингмайди ва кўпинча мавсумий характерга эга бўлиб қоляпти.

Ҳеч кимга сир эмаски, масчитларнинг атрофида жуда кўп текинхўрлар ўралашиб юради. Улар ҳеч қандай ижтимоий фойдали ишлар билан шуғулланмайдилар. Нега биз кишиларимиз онгини заҳарлаётган эски урф-одатларни тарғиб этиб, турмушимизни хира қилаётган бундай шахсларга пассив муносабатда бўламиз. Нега биз уларнинг сир-асрорини фош қилиб ташлаш учун зарур чора ва воситаларни қўлламаймиз.

Шуниси ачинарлики, интеллигенциямиз вакиллари орасида ҳам динга қарши кураш ўрнига ҳар хил оилавий эски диний маросимларда қатнашиб, хоҳиш билдирадиганлари йўқ эмас.

Биздаги баъзи бир активлар амалда ўзларини атеист қилиб кўрсатсаларда уйда диний маросимларга риоя қиладилар. Масчитга борадилар. Ёшларни эскича никоҳ қилдирадилар. Қизларни турмушга узатганларида қалин сўрайдилар. Буларнинг ҳаммаси миллий одат эмиш, бундай одатларнинг зарардан бошқа фойдаси йўққу.

Калинин бошқармасидаги «Октябрь» колхозидаги «Бешқайрағоч» масчитида бўлган хайт-намозда партия аъзоси, пенсионер Акбар Аъзамов ташкилотчилик қилган. У динга ишонувчилардан пул йиғиб олиш билан ҳам шуғулланган.

Шу райондаги Назарбек қишлоқ Советининг раиси Хожия Юсупова ўз уйида 60 кишининг иштирокида ифторлик қилган. Қуръон ўқиш учун махсус домла таклиф этилган. Шуниси ажабланарлики, Калинин бошқармаси партия комитети бундай фактларга томошабин бўлган.

Ичкиликбозлик — ўтмишнинг ярамас сарқитидир. Лекин бу касаллик билан кураш кўнгилдагидек эмас. Шундай оилалар борки уларда ишлаган меҳнат ҳақининг анчагина қисми арок ва вино учун сарф бўлади. Ичкиликбозликка қарши курашиш партия, совет, касаба союз ва жамоат ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир.

Шуни очиқ айтиш кераккки, бизда ҳозирча барча типдаги жиноят ва маиший бузилишларга нисбатан жуда суст кураш олиб бориляпти. Колхоз ерларининг талон-торож қилиниши, текинхўр таъмагир кишиларга ердан фойдаланиб шоли ва қовун-тарвуз етиштиришларига йўл қўйиб келинаётганлиги энг хавфли жиноятдир. Хўжалик раҳбарлари, партия ташкилотининг секретарлари сиёсий жиҳатдан етук бўлмаган, принципиаллик билан иш тутилмайдиган жойларда шундай аҳвол рўй беряпти. Бунга чек қўйишнинг пайти келди.

Маиший ва маданий ҳаётда, оилавий турмушда, жамиятда коммунистик ҳаракатни кенг кўламда ривожлантириш муҳим вазифадир. Коммунистик ҳаракат атрофига юксак меҳнат интизомига эга бўлган кишилар жипслашадилар. Улар янги техника билимларини эгаллаш учун коммунистик ахлоқ учун курашадилар. Областда бу ажойиб ҳаракатга 570 дан ортиқ бригада, 55 цех, ферма ва бўлимлар, қишлоқ хўжалик ва савдо корхоналарининг 21 коллективи қўшилган. 13000 ишчи коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли номни олиш учун курашмоқда. Икки корхона, 87 бригада ва юзлаб ишчи ҳақли равишда бу номга эга бўлди.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги», «Чиноз» наслчилик совхози, Янгийўлдаги махсус устахона, 1—2-мелькомбинат, нон маҳсулотлари Чиғириқ базалари ва бошқа коллективлар коммунистик меҳнат корхонаси номини олиш учун курашмоқдалар.

Бизнинг областимизда ўзининг ажойиб меҳнати, онглилиги ва юксак ахлоқи билан ўрнак бўлаётган кишилар оз эмас. Турсуной Охунова, Валентин Тюпко, Люба Ли, Анастасия Чудная ва бошқалар шулар жумласига киради. Улар учун умум ишидан кўра юксак нарса йўқ.

Биз турар-жой бинолари қурилишига катта аҳамият беришимиз керак. Областда қишлоғи шаҳар типида бўлган посёлкалар ҳали оз. Қулай турар-жой бинолари кам. Коммунал хизмати, маданий-маиший корхоналар хизмати эҳтиёжни тўла қондирмайди. Ваҳоланки, колхозларда маблағ етарли. Ҳамма иллат эътиборсизликда.

Бизда ҳар бир район ижроия комитетида архитектор, ҳар бир бошқармада капитал қурилиши бўлими бор, область ижроия комитетида ҳам капитал қурилиши бўлими мавжуд. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармасида ҳам инженер-қурувчилар бор. Биз уларга талабчанликни оширишимиз керак. Колхоз посёлкаларини қайта қуришни 5—6 йилда тугаллаш иши билан чинакамига шуғулланиш вақти келди.

Бизда қишлоқларни телефонлаштириш ва радиолаштириш ҳали қониқарсиз бораяпти. Ҳозир областда 150 радиоузел, шу жумладан колхозларда эса 86 радиоузел, 92 минг радио точкаси, 100 минг радиоприёмник, 50 минг телевизор бор. Бироқ радиоузел ва радио тармоқларининг ишида жиддий камчиликлар мавжуд.

Совет кишиларининг соғлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш, партия, касаба союз, совет ташкилотларининг энг муҳим вазифаларидандир. Ҳозир областда бу фахрли иш билан 654 даволаш муассасалари, 71 дорихона шуғулланади. Уларда 566 врач ва 2762 ўрта медицина хизматчилари ишлайди. 84 та колхозлараро пионер лагерлари, кўплаб колхоз дам олиш уйлари ишлаб турибди.

Бироқ медицина хизматини ташкил қилишда бизда ҳали муҳим камчиликлар бор. Район ижроия комитетлари соғлиқни сақлаш органларининг ишлари билан ҳам суст шуғулланмоқдалар ва уларга керакли ёрдам кўрсатмаётирлар.

Биз чўпонлар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилишимиз керак. Лекин бу иш қониқарли эмас. Уларга озиқ-овқат ва саноат моллари вақтида етказиб берилмайди. Газета ва журналлар аҳёнаҳёнда келтирилади. Кинофильмлар тез-тез кўрсатилмайди. Партия ва хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари бу соҳадаги камчиликларни тезда тугатиш учун кескин чоралар кўришлари керак.

Докладчи мактаблар, маданий оқартув муассасалари, колхоз ва совхозлардаги клублар, маданият уйларининг ишларини яхшилаш ҳақида батафсил гапиради.

Барча партия ташкилотлари, барча коммунистлар маҳаллийчилик ва миллатчиликка қарши қаттиқ кураш олиб боришлари, хушёрлик кўрсатишлари, меҳнаткашларни ватанпарварлик, дўстлик ва биродарлик руҳида тарбиялашга ҳисса қўшишлари керак. Бизнинг кучимиз, меҳнатда эришадиган муваффақиятларимизнинг асоси шудир.

Докладдан сўнг қизғин музокара бўлди. Нотиқлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIII пленуми қарорларини тўла маъқуллайдилар.

Ўрта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг секретари ўртоқ **А. Мираҳмедов** район меҳнаткашларининг маданий-маиший турмуши тобора яхшиланиб бораётгани ҳақида гапирди.

— Биз, — дейди у, — дала меҳнаткашларининг маданий-маиший аҳволини яхшилаш соҳасида анчагина ишларни амалга оширдик. Лекин бу ҳали етарли эмас. Ишимизда жуда кўп камчиликлар бор. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг яқинда бўлган пленуми ва область партия комитетининг бюроси бу камчиликларни жуда тўғри кўрсатди. Моддий бойликлар яратаётган деҳқонлар учун керакли бўлган ҳамма шароитларни яратиб бериш чорасини кўрмоқдамиз. Аҳолига кино хизмати кўрсатиш соҳасидаги камчиликларни батамом тугатамиз. Қишки клубларни қуриш юзасидан зарур чораларни амалга ошираётирмиз. Дала шийпонларини меҳнаткашларнинг ҳақиқий дам олиш жойига айлантирамиз. Ҳар бир колхозда кутубхоналар бўлишига эришамиз.

Нотиқ ўз сўзида «Билим» жамияти область бўлимининг адресига бир қанча танқидий фикрларни айтди. У лекциялар жойлардаги конкрет аҳволга узвий равишда боғлаб олиб борилиши зарурлигини таъкидлади.

— Меҳнаткашларнинг турмуш маданиятини юксалтириш, ўтмиш сарқитларини тугатиш шу куннинг муҳим вазифаларидан биридир, — дейди Бекобод район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Э. Ҳатамов,** — партия ва ҳукуматимиз бу тўғрида катта ғамхўрликлар кўрсатаяпти. Жумладан, Бекобод районининг ўзида ҳозир 50 га яқин мактаб бор, 8 та касалхона, 15 клуб ва бир неча маданият уйлари ишлаб турибди. Хонадонлар электрлаштирилган. Лекин бу соҳада барча имкониятлардан тўла фойдаланилаётгани йўқ, меҳнаткашларнинг турмуш маданиятини янада яхшилаш, айниқса далада ишлаётганларга маданий хизмат кўрсатиш ҳали талаб даражасида эмас. Шунингдек, эскилик сарқитларига қарши кураш ҳам кўнгилдагидай эмас. Айрим хўжаликларда сиёсий-тарбиявий ишлар яхши йўлга қўйилмаган. Масалан, Дзержинский, «Победа», «Коммунизм» колхозларида лекция, пропаганда ишлари қониқарсиз, дала шийпонлари ёмон аҳволда. Айрим колхозларда касалхона, хаммом йўқ. Лекин бунинг учун колхоз раҳбарларигина эмас, қурилиш ташкилотлари ҳам айбдор. «Облколхозстрой» раҳбарлари бошлаб қўйилган биноларнинг йиллаб битмай ётганлиги билан қизиқмайдилар. Шунингдек йўл қурилиши ташкилотлари ҳам ишни сифатсиз бажаришаяпти ва узоқ муддатга чўзиб юборишаяпти. Буларнинг ҳаммаси меҳнаткашларнинг турмуш даражасини кўтаришга салбий таъсир кўрсатади, албатта.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Қизил Ўзбекистон» колхози партия ташкилотининг секретари ўртоқ **А. Соатов** бундай деди:

— Колхозимизда 145 коммунист бор. Улар Ўзкомпартия Марказий Комитетининг XIII пленуми материалларини колхоз аъзолари ўртасида кенг пропаганда қилмоқдалар. Турмуш маданиятини юксалтириш, ўтмиш сарқитларини тугатишга қаратилган бу катта тадбирни амалга оширишда ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Колхозчиларнинг турмуш маданиятини ошириш учун зарур бўлган ҳамма чора-тадбирлар кўриляпти. Масалан, унумли меҳнатдан сўнг аъзолар мириқиб маданий дам оладилар. 22 бригадамизда намунали дала шийпони ишлаб турибди. Колхознинг фарзандлари эса ясли, боқча, мактаб ва мактаб-интернатда тарбияланади. Яна янги боқчалар, мактаблар қуряпмиз.

Колхозимизда «Билим» жамияти бўлими бор. Бу бўлимнинг эскиликка қарши курашдаги роли катта бўляпти. Лекциялар, турли учрашувлар ташкил этилади.

Область маданият бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **И. Пидаев** ўз сўзида сўнгги йиллар ичида қишлоқларда маданий муассасаларнинг сони кўпайиб бораётганлигини кўрсатиб ўтди. Ҳозир қишлоқларимизда ўнлаб кутубхоналар, клублар ишлаб турибди. Бу клуб ва кутубхоналарда олиб борилаётган тарбиявий ва ташкилий ишлар анча юқори савияга кўтарилди.

Маданият бўлимининг ходимлари кечқурунлари турли темаларга бағишлаб китобхонларнинг йиғилишларини ташкил қилмоқдалар. Савол-жавоб кечаларини ўтказмоқдалар. Ҳозир 166 жойда ҳаваскорлик тўгараклари ишлаб турибди. Жуда кўп клублар ҳузурида эса маданият университетлари ташкил этилган. Буларнинг ҳаммаси меҳнаткашларни коммунизм руҳида тарбиялаш ишига хизмат қилаяпти.

— Лекин баъзи клуб, кутубхоналарнинг иши талабга жавоб бермайди. Айрим партия-хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари кутубхоналар ва клубларнинг иши устидан назорат қилиб туришмаяпти. Бу соҳада маданият ходимларига яқиндан амалий ёрдам беришмаяпти. Шундай раҳбарлар ҳам борки, улар колхозларда кутубхоналар ташкил қилиш ва уларни бинолар билан таъминлаш ишига эътиборсиз қарамоқдалар. Шу сабабли ҳам областимиздаги 34 та колхозда ҳалигача колхоз кутубхонаси ташкил этилмаган. Оққўрғон, Бўка, Ўрта Чирчиқ районларидаги бирқатор колхозларда ҳалигача қадар кутубхона йўқ. Янгийўл бошқармасидаги хўжаликларда турли хил китоблар сотиб олиш учун 455 минг сўм пул ажратилган. Лекин шунга қарамай, ҳалита қадар бу маблағ фойдаланилмасдан ҳаракатсиз ётибди.

Ўртоқ Пидаев ўз сўзида пойтахт театрлари артистларининг қишлоқлардаги ҳаваскорлик тўгаракларини оталикка олиши мақсадга мувофиқ эканлигини алоҳида қайд қилиб ўтди.

Сўз Бўка ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Гулистон» колхозининг раиси ўртоқ **И. Ҳайдаровга** берилади.

— Колхозимизнинг барча аъзолари далада фидокорона меҳнат қилишаяпти, улар тобора кўп бойлик яратиш учун бел боғлаганлар. Бизнинг вазифамиз уларнинг турмуши, маданиятини тағин ҳам яхшилашдан иборатдир. Хўжалигимизда бу соҳада қатор тадбирлар кўряпмиз. Узоқ муддатда тўлаш шарти билан колхоз ҳисобидан уй жой қуриб беряпмиз, ҳаммом ишлаб турибди, 180 болага мўлжалланган ясли, 500 кишилик клуб битказилади. Булардан ташқари биз колхоз аъзоларининг мазмунли дам олишлари учун ҳам қайғурамиз.

Ҳар бир бригадада кўчма шийпонлар ташкил этдик. Колхозчилар, мутахассислар, тракторчилар бир ойлик меҳнат отпускасини яхши ўтказсин деб санаторий, дам олиш уйларига юбордик. Шунинг учун ҳам бизда меҳнат унумдорлиги ортиб боряпти.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Правда» колхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ **Т. Абдуллаева** минбарга чиқади.

Ўзкомпартия Марказий Комитетининг XIII пленуми республикамиз меҳнаткашларининг турмуш маданиятини оширишга қаратилган муҳим тадбирларни белгилади. Пленумда хотин-қизлар меҳнатини енгиллаштириш ҳақида айниқса яхши гаплар бўлди. Аёллар учун ҳар томонлама қулайликлар яратиб бериш, айниқса уларнинг фарзандлари учун болалар яслиси, боқчалар сонини кўпайтириш керак. Нотиқ шу билан бирга ўзининг колхози ва бригадасида ишлаётган колхозчиларга кўрсатилаётган маданий-маиший хизмат ҳақида, уларнинг мўл ҳосил учун кураши тўғрисида гапирди.

Бўка ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг секретари ўртоқ **Т. Ражабов** пленумда бошқарма адресига айтилган танқидий сўзлар тўғри ва ўз вақтида айтилган гаплар деб тан олди.

Ҳақиқатан ҳам бошқарма хўжаликларида ҳозир қишлоқларни обод қилиш, кўркамлаштириш соҳасида қилинаётган ишларни қониқарли деб бўлмайди.

— Тўғри, — деди у, — болалар боқчаси, ясли қурилиши соҳасида бирмунча ишлар қилдик. Бўка ва Пискент қишлоқларини ободонлаштириш, аҳолини тоза сув билан таъминлаш масалалари ҳал этилди. Лекин булар етарли эмас. Ҳали биз жуда кўп ишлар қилишимиз керак. Кўпгина колхозларда водопровод қурилиши бошлангани йўқ. Ҳаммомлар кам. Қишлоқ клубларимиз талабга жавоб бермайди. Биз партия, совет, хўжалик ташкилотлари раҳбарларининг диққат эътиборини бу камчиликларни тезда тугатишга қаратаяпмиз. Бу йил 20 жойда ёзги клублар, кўплаб дала шийпонларини қуриб битказишга ҳаракат қилаяпмиз. Аҳолини электр энегияси билан таъминлаш масаласига ҳам жиддий эътибор бера бошладик. Касалхона, туғруқхоналарни тўла тартибга солиш ва ремонт қилиш учун зарур чораларни кўрмоқдамиз.

— Бу йилги баҳор ҳар йилгидан серёмғир, экиш учун ноқулай келди, — дейди Оққўрғондаги «XXII партсъезд» колхозининг сиёсий ташкилотчиси ўртоқ **Усмон Мусоқов,** — аммо матонатли кишиларимиз об-ҳавонинг бу инжиқлигини сабот билан енгдилар, экинимизни яхшилаб олдик. Бу колхозчиларимизнинг юксак онглилиги, садоқатини кўрсатади.

Ҳар ишда етакчи партия халқимизни ҳамиша ғалабаларга руҳлантириб туради. Яқинда Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг XIII пленумида қабул қилинган қарор ҳам биз учун кўрсатилаётган ғамхўрликнинг тимсолидир. Меҳнаткашларнинг турмуш маданиятини ошириш, эскилик сарқитига қарши кураш масаласи ҳаммамизнинг жанговар вазифамиздир. Бу ишда коммунистлар авангард бўлмоғи керак. Колхозимизда 37 сиёсий ташкилотчи бор, уларнинг ҳаммаси коммунист. Биз колхозчилар орасида планли равишда агитация ишларини олиб борамиз. Колхоз радиоузели орқали ҳар 5 кунда тарбиявий темада қишлоқ хўжалиги ютуқлари ҳақида, илмий атеистик соҳада лекциялар эшиттириб турамиз, эскилик одатларига қарши суҳбатлар ўтказамиз. Аммо бу соҳада ҳали жуда кўп ишлар қилишимиз керак.

— Бизнинг асосий эътиборимиз, — дейди Бекобод бошқармасидаги 1-«Далварзин» совхозининг директори ўртоқ **И. Иброҳимов,** — далада моддий бойликлар яратаётган кишиларга ғамхўрлик қилишга қаратилган. Совхозимизда ҳалол ишлаётганлар учун барча шароитларни яратиб бердик. Уларнинг маданий дам олиб кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун ҳамма қулайликлар мавжуд. Буни қуйидагилардан ҳам билиш мумкин. Сўнгги уч йил ичида 88 хонадонга янги уй қуриб берилди. 33 та жамоат ва ишлаб чиқариш бинолари битказилиб фойдаланишга топширилди. 30 километр йўл тартибга солинди. Бизда қишлоқларни ободонлаштириш иши тез суръатлар билан олиб боряпти. Мингга яқин хонадоннинг уйида радио карнайлари ишлаб турибди. 200 дан ортиқ хонадон эса телевизорга эга. Совхознинг бўлимларини электрлаштириш ҳам тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Қисқа вақт ичида 11 ерда артезиан қудуқлари қазилиб ишга туширилди. Хонадонларни газлаштириш соҳасидаги ишимиз ҳам чакки эмас. 650 хонадоннинг уйида «зангори олов» ёнмоқда. Бизда 5 та клуб, 7 та кутубхона, 9 та мактаб, 11 та доимий болалар яслиси ва 29 та вақтинча мавсумий яслиси ишлаб турибди.

Совхозда 30 га яқин дала шийпонлари бор. Аммо булар ҳали унчалик яхши жиҳозланган эмас. Уларни ремонт қилишимиз керак. Кези келганда шуни ҳам айтишим кераки, район, область ташкилотлари маданий бинолар қурилишига ҳали ҳам тегишинча эътибор беришмаяпти. Айниқса, чойхона ва клубларни қуриш учун ўз вақтида маблағлар ажратилмайди. Шунингдек, уй-рўзгор буюмларини ремонт қиладиган устахоналар сонини кўпайтиришга ҳам етарли аҳамият беришмаяпти. Бу камчиликлар қанчалик тез тугатилса, аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш яна ҳам яхши бўлар эди.

Сўз Тошкент қишлоқ область халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ **И. Парсаевга** берилди.

— Йилдан йилга мактаб ўқувчиларининг сафи кенгайиб боряпти. Мактабларга 1963—64 ўқув йилининг ўзида аввалги йилга нисбатан 17655 ўқувчи кўп жалб этилди. 22 июнь куни ҳамма мактабларда ўқишлар муваффақиятли якунланди. 1783 йигит-қиз етуклик аттестатига эга бўлиб, ҳаётга йўлланма олди. Булар яхши, лекин ишимизда анчагина камчиликларимиз бор. Эскилик сарқитларидан ҳоли бўлмаган айрим ўқитувчилар ҳам бор. Бунинг устига қизларни мактабдан тортиб олиб эрга бериш ҳоллари ҳам учраб туради. Биз буларга қарши қаттиқ кураш олиб боришимиз, мактабларда оммовий, сиёсий ва тарбиявий ишларнинг савиясини кўтаришимиз керак. Халқ маорифи бўлими бу соҳада бир қатор тадбирларни амалга оширмоқда.

Шунингдек музокараларда область қурилишлараро Советининг раиси **Ғ. Наджафов,** автомобиль транспорти ва тош йўллар область бошқармасининг бошлиғи **Ҳ. Турдиев,** Янгийўл район санитария бирлашмасининг бош врачи **Х. Абдуллаев** ва бошқа ўртоқлар ҳам қатнашдилар. Улар колхозларда турар-жой, маданий-маиший бинолар қурилишини кучайтириш, йўл тузатишга аҳамият бериш, болалар муассасалари, мактаблар ва бошқа маданий-маиший муассасаларнинг ишидаги камчиликларни йўқотишдаги вазифалар ҳақида батафсил гапирдилар. Нотиқлар савдо дўконлари ишларини яхшилаш юзасидан ҳам бирмунча қимматли фикрларни ўртага ташладилар.

Пленум ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **Р. Қурбонов** қатнашди ва нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

ТАДБИР КЎРИЛДИ

«Тошкент шаҳри билан Оққўрғон совхози ўртасида қатнайдиган автобуслар Янгийўл автобазаси ихтиёрига ўтди-ю тартиб бузилди-қўйди. Автобуслар камайтирилгани ва вақтида қатнамай қўйгани учун йўловчиларнинг қимматли вақтлари автобус пойлаш билан ўтадиган бўлиб қолди. Октябрь посёлкаси аҳолиси билан Ҳамид Олимжон номли колхоз аъзолари Оққўрғонга борадиган бўлишса, соатлаб машина пойлашади. Тошкентдан тўғри ўтаётган автобусларда ўрин бўлмагани учун шоферлар бир зум ҳам тўхтамай, визиллаб ўтиб кетаверишади. Бу маршрутда қачон тартиб ўрнатилади?»

Редакция ўртоқ Ҳ. Аҳмедовнинг ана шу мазмундаги хати юзасидан текшириш ўтказиш ва чора кўришни илтимос қилиб, унинг хатини область автотрестига юборди.

Область автотрестининг бошқарувчиси ўртоқ М. Ғофуров яқинда ана шу хат юзасидан қуйидагиларни билдириб, жавоб хати ёзди:

«Хатда келтирилган фактлар тасдиқланди, — дейилади ўртоқ Ғофуровнинг жавоб хатида, — шу йилнинг биринчи кварталида йўллар бузилиб, кўп жойлар ўнқир-чўнқир бўлиб кетгани учун автобусларнинг бир нечгаси сафдан чиқиб қолган. Бинобарин автобуслар сони маршрутда камайиб, йўловчиларнинг талаби қондирилмай қолди.

Яқиндан бошлаб бу маршрутдаги ПАЗ-652 маркали автобуслар ўрнига ЗИЛ-155 маркали катта автобуслар қўйилди.

Шунингдек, Оққўрғон марказидан «Оққўрғон» совхозининг 6-бўлимига ҳамда Оққўрғон марказидан шу совхознинг 4-бўлимига қатнайдиган иккита қўшимча маршрут очилди. Бу йўловчиларга анча қулайлик туғдирди. Автобуслар эрталаб соат 6 дан кеч соат 21 гача мунтазам қатнаб турибди».

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги олдидан

РЕЗЕРВЛАР БЕҲИСОБ

БЕКОБОД МЕТАЛЛУРГЛАРИ ИЧКИ ИМКОНИЯТЛАРДАН ҚАНДАЙ ФОЙДАЛАНМОҚДАЛАР

Суратда: илғор пўлат эритувчилардан А. Тошпўлатов ва А. Кондрашин ўртоқлар мар тен печида симобдай эриётган пўлатни кўздан кечирмоқдалар.

ПАРТКОМ—ИШБОШИ

„ҲОЗИРГИ замон саноатининг асосини ташкил қилувчи МЕТАЛЛ ВА ЁҚИЛҒИ ишлаб чиқаришни бундан буён ҳам тез кўпайтириш аввалгидек энг муҳим халқ хўжалик вазифаларидан бири бўлиб қолади» дейилади КПСС Программасида. Ҳақиқатан ҳам металлургияни ривожлантирмасдан туриб халқ хўжалигининг ҳеч бир тармоғини тез суръатлар билан юксалтириш мумкин эмас. Чунки металл жуда кенг кўламда ишлатилади. Усиз коинотга парвоз қилаётган Ернинг сунъий йўлдошлари, космик кемаларни тасаввур қилиш мумкин эмас. Оддий нина ҳам шу металдан ясалади.

Республикамиз фахри ҳисобланган В. И. Ленин номидаги Бекобод металлургия заводи коллективи шуни чуқур ҳис этган ҳолда партия ташкилоти раҳбарлигида пўлат ва прокат тайёрлашни янада кўпайтириш, меҳнат унумдорлигини юксалтириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, таннархини камайтириш йўлида қувончли ютуқларни қўлга киритмоқда.

Завод партия ташкилоти коллектив ўртасида кенг кўламда ташкилотчилик ва сиёсий ишларни амалга ошираяпти. Ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг кучғайратини давлат планларини тўла ва ошириб бажариш, мавжуд резервларни қидириб топиш ва уларни қўлланишга, янги техникани жорий қилиш ҳамда илғор иш методларини кенг оммалаштиришга сафарбар этаяпти.

ПАРТИЯ комитети завод техника-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашга ёрдам берадиган ҳархил иш формаларидан кенг фойдаланаяпти. Турли иқтисодий конференциялар, семинарлар, илғор иш методларини ўрганиш мактабларини ташкил этаяпти. **Шу йилнинг бошидан буён «Рентабель ишлашга ўтиш йўллари», «Ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш», «Меҳнат унумдорлигини ошириш энг муҳим, энг асосий масаладир» деган темаларда иқтисодий конференциялар ўтказилди. Бу конференцияларга инженер-техник ходимлар, ишлаб чиқариш новаторлари, оддий металлурглар, прокатчилар, ремонтчилар кенг жалб қилинди.**

Корхона партия комитети ўз мажлисларида ички резервларни қидириб топиш ва улардан фойдаланиш, асосий металлургия асбоб-ускуналарини ремонт қилишни тезлаштириш билан боғлиқ бўлган масалаларни мунтазам равишда муҳокама қилиб туради. Масалан, бўлиб ўтган мажлисларнинг бирида 3-мартен печи ва «300» станни капитал ремонт қилишни тезлаштириш, уларнинг қувватидан унумли фойдаланиш ҳақидаги масала атрофлича кўриб чиқилди. Бу масала юзасидан қабул қилинган қарорнинг қандай амалга оширилаётганлиги партия комитети, партком ҳузуридаги партия контроли комиссиялари ва бошланғич партия ташкилотлари томонидан доим кузатиб борилди. Натижада печь ўн кун ичида капитал ремонтдан чиқарилди, белгиланганига мувофиқ эса бу иш ўн етти кунда тугатилиши лозим эди. Уни ремонт қилиш учун замонавий индустриал методлар қўлланилганлиги натижасида шундай бўлди. Бу билан қўшимча равишда минглаб тонна пўлат эритилди.

Партия ташкилоти ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш, иш жараёнларича белгиланган тадбирларнинг кечикмай амалга оширилишини таъминламоқда.

Пўлат эритиш билан прокат ишлаб чиқариш ўртасидаги номуносибликни бартараф этиш коллектив олдида турган энг муҳим вазифалардан бири эди. Бу масала бир неча йил давомида ҳал қилинмади. Натижада пўлат қўйилмалари ортиб қолар ва бошқа корхоналарга юбориларди. Прокат цехининг қуввати пўлат эритиш цехи қувватидан кам эди. Айниқса қуйилмани қизитиш агрегатлари қуввати талабга жавоб бермасди. Партия комитети корхона раҳбарлиги ва илмий техника жамияти совети билан ҳамкорликда бу масалани ҳал қилиш билан жиддий шуғулланди ва уни бартараф этишга муяссар бўлинди.

Эндиликда мартен цехида эритилаётган пўлатнинг ҳаммаси прокат цехига етказиб берилаётир ва бу ерда қайта ишлаб чиқарилмоқда. Ана шунинг эвазига ҳар йили коллектив 36 минг сўмлик фойда кўраяпти.

ЯНГИ ТЕХНИКА — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

КОЛЛЕКТИВ завод ишлаб чиқариш қувватини оширишга қаратилган жуда кўп бошқа йирик тадбирларни ҳам амалга оширди. Деярли барча цехлардаги асбоб-ускуналар реконструкция қилиниб, уларнинг иш кўрсаткичлари янада яхшиланди, эксплуатация қилиш енгиллашди. Иш маданияти тинмай ошиб бораётир.

Мартен цехини реконструкция қилиш бўйича қатор чоралар кўрилди. **Мартен печларининг туби кенгайтирилди, унинг фойдали майдони анча ортди. Печларни газ асосида ишлашга ўтказиш жуда катта қулайликлар туғдирди. Печларнинг иссиқлик режимини нормал сақлаш автоматлаштирилди, совутишнинг янги прогрессив усули жорий қилинди. Пўлат эритиш технологияси такомиллаштирилди ва маҳсулотнинг брак бўлиши кескин камайди.**

Завод территориясига киришингиз билан турли-туман атиргул ва бошқа чечакларнинг хушбўй ҳидлари димоққа урилади.

Прокат цехида ҳам шунга ўхшаш жуда кўп тадбирлар амалга оширилди. **«420», «300», «600» прокат линияларини ҳаракатга келтирувчи асосий двигателлар янада қувватлироқлари билан алмаштирилди ҳамда уларни бошқариш автоматика зиммасига юклатилди.** Бундан ташқари линияларда айланма аппаратлар, кўтариш-тебраниш столи ўрнатилди. Майда профилли тунукаларни прокат қилиш тезлиги анча оширилди, бунинг учун ўқларнинг диаметри кенгайтирилди. **Тайёр маҳсулотни сортларга ажратувчи механизациялашган поток линияси фойдаланишга топширилди.**

Ишлаб чиқаришнинг техника-иқтисодий кўрсаткичларини яхшилашга қаратилган бундай тадбирлар бошқа цехларда ҳам кўрилди. Шуниси қувончлики, бу муҳим ишда юзлаб новаторлар актив иштирок этдилар. **Уларнинг юксак активлиги ва ижодий изланиши билан фақатгина ўтган йили янги техника, илғор технологияни жорий қилиш, ишлаб чиқаришни ташкил этишни яхшилаш, мавжуд асбоб-ускуналарни модернизация қилишга қаратилган жуда кўп ишлар қилинди. Ана шулар эвазига 175 минг сўмликка яқин иқтисодий фойда кўрилди.**

Завод партия комитети маъмурият, касаба союз ва комсомол ташкилоти билан ҳамкорликда рационализаторлар ва ихтирочилар ҳаракатини кенгайтириш, унга янги-янги пўлат эритувчи, прокатчи ва бошқа касбдаги ишчилар, инженер-техник ходимлар ҳамда хизматчиларни жалб этишга эътиборни кучайтирмоқда. Бу ўзининг ажойиб меваларини бераётир. Тиниб-тинчимаслар сафи кенгайиб бормоқда, новаторлик таклифлари кўпроқ тушаётир. **Ўтган йили 300 га яқин таклиф жорий қилиниб, давлатнинг 120 минг сўмлик маблағи тежаб қолинган эди.**

ЕТТИ йиллик олтинчи йилининг ўтган ойлари мобайнида янги техника ва илғор технологияни қўлланиш бўйича ҳам анчагина ишлар қилинди. 13 та ташкилий-техникавий тадбирлар амалга оширилди. Ана шунинг эвазига ҳар йили юз минг сўмликдан кўпроқ иқтисодий тежам олиш мумкин.

Партия комитети ёрдамчи хизматларни мустаҳкамлашга қаратилган масалаларни ҳам ўз мажлисларида тез-тез муҳокама қилмоқда.

Ана шундай тадбирлар натижасида заводнинг пўлат эритиш бўйича проектдаги қуввати 2,7 баравар, прокат тайёрлаш бўйича қуввати эса 2,8 баравар ортди.

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИ— ЮТУҚЛАР ГАРОВИ

КОРХОНА партия комитетининг ибратли ишларидан яна бири шундан иборатки, унинг ташаббуси билан заводда хўжалик ҳисобида ишлаш тобора кенг жорий қилиняпти. Меҳнатни ташкил қилишнинг бу прогрессив методи асосида ишлаётган цех ва бригадалар кўпайиб бораётир. Бу эса ишлаб чиқариш резервларидан кенг фойдаланиш, маҳсулот тайёрлашни кўпайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш ва сифатининг яхшиланишидан ҳар бир металлургнинг моддий манфаатдорлигини оширабётир.

Ҳар бир цех ва бригада учун квартал бошида ишлаб чиқаришга сарфланадиган маблағ миқдори кўрсатилган смета ҳужжати тақдим этилади. Цехлар бир-бирларига маҳсулотни планда белгиланган таннарх бўйича етказиб беришади. Бу билан ҳар бир цех коллективининг маҳсулот таннархини арзонлаштиришдаги масъулияти анча оширилди.

Бригадаларга маълум давр учун лимит карточкалари ёзиб берилади. Бу карточкаларда планни бажариш учун қанча маблағ ва материал сарфлаш лозимлиги аниқ кўрсатилади. **Ҳозир фақатгина мартен цехининг ўзида 12 бригада, 6 участка, прокат цехида эса 8 бригада ва 3 участка ана шу прогрессив метод асосида ишлаяпти.** Бу цехларда маҳсулот таннархи бўйича четга оғишлар ҳар куни ҳисобланади ва кўргазмали тахталарга ёзиб борилади. Бу билан у ёки бу бригаданинг ҳатто бир сменадаги иши тўла анализ қилинади, камчиликларга йўл қўйилган бўлса уларни бартараф этиш учун дарҳол тадбирлар белгиланади ва амалга оширилади. **Шуниси тақдирга сазоворки, хўжалик ҳисоби асосида ишлаётган цех, участка ва бригадаларнинг деярли ҳаммаси давлат планларини мунтасил ортиғи билан адо этмоқда, маҳсулот сифатини яхшилаб, таннархини арзонлаштиришга, меҳнат унумдорлигини оширишга эришмоқда.**

КАДРЛАРНИНГ МАЛАКАСИ ОШМОҚДА

ЗАМОНАВИЙ ва мураккаб асбоб-ускуналар қувватидан тўла фойдаланиш, уларни моҳирона эксплуатация қилиш кўп жиҳатдан кадрларнинг малакасига, маҳоратига, қобилиятига, ғайрат ва ташаббусига боғлиқ. Бусиз ишлаб чиқариш кўрсаткичларини тинмай яхшилаб бориш мумкин эмас.

Шунинг учун ҳам корхона партия ташкилоти ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар малакасини ошириш, билимини кенгайтириш, уларга янги-янги касбларни ўргатиш бўйича жуда кўп тадбирларни амалга оширмоқда. Бу эса ўз навбатида ишлаётганларнинг маданий-техника савиясининг ошишига, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомининг мустаҳкамланишига, ишчи кучи қўнимсизлигини камайтиришга олиб келаётир.

Металлурглар ўқишнинг турли формаларига кенг жалб қилинган. Ҳозирги вақтда сиёсий ва техника ўқуви шохобчаларида, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, ишчи-ёшлар мактабларида бир ярим мингга яқин пўлат эритувчи ва прокатчи, ремонтчи ва энергетик, хизматчи ва ходим ўзининг билим даражасини оширабётир. Цехларни юксак малакали мутахассислар билан таъминлаш мақсадида мамлакатдаги турли олий ўқув юртларига 16 киши ўқишга юборилди. Кечки индустриал техникумида 150 металлург, ишчи-ёшлар мактабида эса 180 га яқин киши таълим олаётир.

Бундан ташқари инженер-техник ходимларнинг малакасини ошириш учун ташкил этилган махсус техника университети ишлаб турибди.

ИЛҒОР ИШ МЕТОДЛАРИ—ОММАГА

ИЛҒОР иш усуллари халқ бойлигидир. Шунинг учун ҳам заводда бу муҳим масала билан мунтазам шуғулланилаётир.

Илғор иш методларини ўрганиш ва оммалаштириш бўйича мактаблар ташкил этилаяпти. Ўтган йили ана шундай мактаблардан бештаси ишлади. Бу йил ҳам мактабларда машғулотлар олиб борилаяпти. Мактабларда юксак иш кўрсаткичларига эришаётган, маҳсулот сифатини яхшилаб, таннархини муттасил камайтириб бораётган, белгиланган нормани ҳар доим ортиғи билан адо этаётган металлурглар ўз иш тажрибаларини ҳамкасблари билан ўртоқлашмоқдалар.

Тунука станининг старший вальцовшчиги ўртоқ Киндинов мактабида бир неча машғулотлар ўтказилди. Бу донгдор прокатчи машғулотларда ўз иш тажрибалари, қандай қилиб юксак иш кўрсаткичларига эришаётганлиги, муваффақиятларининг «сир»лари ҳақида муфассал гапириб берди. Старший вальцовшчик Тожибоев, пўлатни узлуксиз қуйиш установкасининг қуювчиси Саидов ўртоқлар мактабларида ҳам машғулотлари жуда қизиқарли ўтди.

Илғор металлурглар иш тажрибасини оммалаштириш ўзининг ажойиб меваларини берди. Ана шу усулни қўлланган ишчилар меҳнатига барака кирди. **Фақатгина старший вальцовшчик ўртоқ Киндиновнинг илғор иш тажрибасини оммалаштириш туфайли прокат сифати тубдан яхшиланди. Иккинчи сортли прокат миқдори тайёрланган барча прокатнинг 1,56 процентини ташкил этмоқда. Илгари эса бу кўрсаткич 1,76 процентни ташкил этар эди. Бундан ташқари ана шу илғор иш методи туфайли прокатда меҳнат унумдорлиги икки процент ошди. Йилига 30 тоннага яқин металл тежаб қолинадиган бўлди.**

Ўртоқ Саидов иш тажрибасини оммалаштириш ҳам пўлатни узлуксиз қуйиш установкаси техника-иқтисодий кўрсаткичларининг яхшиланишига, унинг ритмик ишлашини таъминлашга ёрдам бермоқда. **Бу тажрибанинг кенг қўлланилиши туфайли брак 11,5 баравар камайди.**

АҲДИГА ВАФОДОРЛАР

МЕҲНАТСЕВАР коллектив республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик тўйини катта совғалар билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдираяпти. Металлурглар бу улуғ айёмни пландагидан ташқари минглаб тонна пўлат ва прокат ишлаб чиқариш билан нишонлаш юзасидан ўз зиммаларига олган мажбуриятларини шараф билан бажараяптилар.

Шу йилнинг беш ойи учун мўлжалланган ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш давлат плани муддатидан анча илгари адо этилди, қўшимча равишда халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун юзларча минг сўмлик пўлат ва прокат етказиб берилди. Меҳнат унумдорлиги белгиланганига қараганда 3,7 процент ошди. Ҳар бир сўмлик товар маҳсулоти ишлаб чиқариш учун 94,9 тийин сарфланди. Планга мувофиқ эса бу кўрсаткич 97,09 тийинни ташкил этиши керак эди.

Ҳозир ишлаб чиқаришнинг механизация даражаси 5 процент ошди ва у корхона умумий ишлаб чиқаришининг 73 процентини ташкил этди. Юк тушириш-ортиш билан боғлиқ бўлган операцияларнинг 96,6 проценти механизмлар ёрдамида адо этилаяпти. **Корхона ана шу кўрсаткичлар бўйича мамлакатимиздаги худди шундай технология асосида ишлайдиган илғор корхоналар қаторига етиб олди.**

Корхонада металлургларнинг меҳнатини енгиллаштиришга қаратилган жуда кўп тадбирлар амалга оширилмоқда. Яқинда мартен цехида пўлатнинг эришини тартибга солувчи ва кузатиб борувчи автоматик ўлчов асбоби ўрнатилди. Суратда: старший мастер М. Шелованов ва пўлат эритувчи Ш. Ҳусаинов ўртоқлар шу аппарат ёнида печда пўлатнинг эришини кузатаяптилар.

В. Салов фотолари.

* * *

Яқинда Тошкент саноат область партия комитетининг бюроси металлургия заводи коллективининг ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишдаги тажрибасини кўриб чиқди ва уни маъқуллади. Шу билан бирга обком бюроси бу соҳада йўл қўйилаётган камчилик ва нуқсонларни ҳам кўрсатиб ўтди. Масалан, ҳар бир ишчи ҳисобига пўлат эритиш ва прокат ишлаб чиқариш мамлакатимизнинг айнан шундай корхоналарида эришилган даражадан орқада қолмоқда.

Завод партия комитети ўз ишидаги шунингдек коллектив фаолиятидаги айрим нуқсонларни тўла бартараф этишнинг уддасидан чиқа олади. Бунинг учун изланиш, ҳар бир янгилик ва ватанпарварлик ташаббусини коллектив ўртасида кенг ёйиш, оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни хўжалик вазифалари билан маҳкам боғлаб олиб бориш зарур.

Н.МИРЗАРАҲИМОВ,
Тошкент саноат область партия комитетининг бўлим мудири, «Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз редколлегия аъзоси.
М. МИРҲАМИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА ТАЙЁРМИСИЗ?

ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ ЎЗ КУЧИ БИЛАН

165-МАКТАБ КОЛЛЕКТИВИНИНГ ИБРАТЛИ ИШИ

Суратларда: (чапдан) мактаб директори Х. Аминова ва хўжалик ишлари мудири М. Ғуломов ўртоқлар мактаб фойесини безатмоқдалар. Ўртада мактаб биносининг умумий кўриниши. Ўнгдаги 7«А» синф раҳбари С. Эгамбердиев ремонтдан чиққан паргалар сифатини кўздан кечирмоқда.

А. Абалян фотолари.

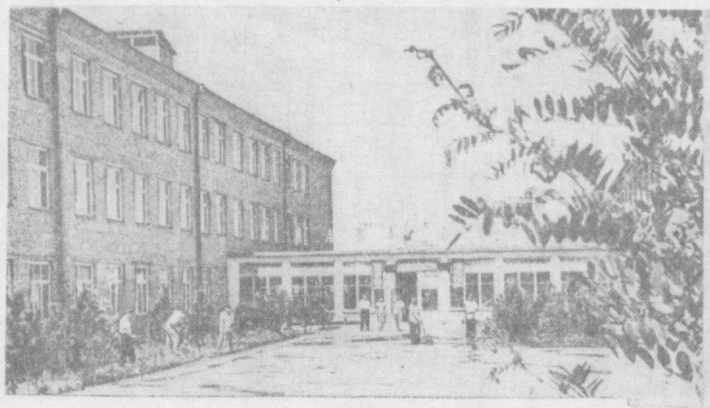

Ўн йил ишлаган даргоҳдан кетишга Ҳайри опа, дастлаб, рози бўлмади. Ҳамма билан бу ерда опа-укадек, ака-сингилдек бўлиб қолган эди у. Бунинг устига шу ерда ўсди, улғайди. Озми-кўпми меҳнати ҳам сингди. Шунинг учун ҳам бу коллективни ташлаб кетиш жуда оғир туюларди унга.

— Район маориф бўлими фақат сизни тавсия қилаяпти, Ҳайри Нурматовна. Ахир ўзингиз ўйланг. Янги мактаб яқиндагина фойдаланишга топширилган бўлса, кўп нарса етишмайди. Тарбия, давомат бўш. Сиздек тажрибали киши директор бўлмаса, ишнинг енгил кўчиши қийин бўлади, дейишди РайОНОда.

— Коммунистман, ўйлади Ҳайри опа. Менга ишонишган эканми, бу ишончни оқлаш керак. Майли, рози бўламан. Коллектив ёрдам берар.

Биринчи кунлар қийин бўлди. Мактаб ҳовлисида тош-шағаллар, қурилиш материалларининг қолдиқлари уйилиб ётибди.

— Маслаҳатли гап бор, — деди директор илмий бўлим мудири Тоҳир Соиповга бир куни. — Ота-оналар мажлисини чақирмасак бўлмайди. Уларга таяниб дам олиш куни якшанбалик ўтказиш керак. Ҳаммамиз келамиз. Ўз кучимиз билан гуллар, дарахт кўчатлари ўтқазамиз.

Таклиф ҳаммага маъқул тушди. Ота-оналарга янги директорнинг ташаббускорлиги манзур бўлди. Дам олиш куни катта-кичик — барча йиғилди. Топган гул, топмаган бир туп ниҳол келтирди. Кўпдан қуён қочиб қутилмас деганларидек, ўша куни каттагина ишлар бажарилди: ҳовли тозаланди, кўплаб мевали ва манзарали дарахт кўчатлари экилди.

Мана шунга ҳозир бир йилдан ҳиёл кўпроқ вақт ўтди, холос. Шу қисқа давр ичида мактабда амалга оширилган ишларнинг санаб саноғига етолмайсан киши. Чор-атроф кўмкўк. Гуллар хушбўй ҳид таратиб ўсаяпти. Йўлкалар четидаги ниҳоллар энди ерга қуюқ соя ташлайдиган бўлиб қолган. Бу йил экилган 500 туп кўчат ҳам меҳр билан парвариш қилинмоқда. Ичкарига кирамиз. Фойедаги ажойиб кўргазмалар кишини ўзига жалб қилади. Деворларда аъло ўқишга чорловчи плакатлар, шиорлар. Столлар устидаги тувакларда турли хил гуллар. Юқори қаватлар ҳам шундай безатилган.

— Буларнинг бирортаси ҳам пулга сотиб олинмаган, — дейди Ҳайри опа. — Гулларни ота-оналар тортиқ қилишди. Улар остидаги стулларни эса болаларнинг ўзлари тайёрлашган. Бизни оталиққа олган Ўзбекистон трактор-йиғув заводи ишчилари эса рамкалар ясаб беришди. Бу йил ҳам 90 та рамка, боғимиз атрофига панжаралар ишлаб беришди.

Директор камтарлик билан кўп нарсаларни гапирмади. Мактабда ташкил этилган 16 тўгарак болалар билимини оширишга катта ёрдам бермоқда. Болаларда меҳнатга муҳаббат туйғуларини ошириш мақсадида Ўзбекистон трактор-йиғув ва Тошкент ремонт-экскаватор заводлари кекса ишчилари билан ўқувчиларнинг учрашувлари ўтказилди. «Ҳаққонийлик нима?», «Бола ва оила», «Жамоат орасида кишш ўзини қандай тутиши керак?», «Дид билан кийининг» каби қатор темаларда ўтказилган суҳбатлар ҳам болалар тарбиясига бағишланди.

Мактабда куни узайтирилган группаларнинг ташкил этилганлиги ота-оналар жонига оро кирди. Оналарнинг кўнгли тинч энди. Куни бўйи болалар ўқитувчи назоратида бўлишади. Вақтида дам олишади, овқатланишади, турли хил тўгараклар машғулотида қатнашишади.

Мактабда сўнгги қўнғироқнинг чалинганига ҳам анчагина бўлиб қолди. Қувноқ болалар ҳозир пионер лагерларида дам олмоқдалар, тоғларда, ўлкамиз далаларида гербарийлар термоқдалар. Лекин мактабда ҳамон ҳаёт қайнайди. Педагоглар ва ота-оналар ўз кучлари билан синфларни сифатли ремонтдан чиқаришга аҳд қилишган. Трактор-йиғув заводи 30 килограмм белила, 50 килограмм бўёқ берди. Бошқа хил материаллар ҳам тезда топилди. 26 синфнинг поллари, дераза-эшиклари бўялди. Деворлари оқланди, кўкланди. Барча бир ёқадан бош чиқаргач иш ҳам сифатли, ҳам салмоқли бўлди. Май ойининг охирларидаёқ дастлабки синфлар янги ўқув йилига тахт бўла бошлади. Мана бугун эса барча синфлар сентябрни кутмоқда. Бу В. Лучанский, Д. Афонин каби ота-оналар ғайрати, Т. Соипов, С. Эгамбердиев, У. Убайдуллаев, М. Ғуломов каби педагоглар ҳиммати. Жонкуяр Ҳайри Аминова, улар меҳнатига қараб туриб нақадар аҳил коллективи борлигидан фахрланади ва ичичидан қувониб қўяди. Чиндан ҳам Октябрь районидаги 165-ўрта мактабнинг ташаббускор коллективи оғизга тушса арзигудек иш қилмоқда.

З. МУҲАММАДЖОНОВ,
Ж. НОСИРОВ.

НАМУНАЛИ БОҒЧА

Ҳаммаёқ жимжит. Болалар оппоқ чойшаблар устида мириқиб ухлашяпти. Тарбиячилар эса ўйинчоқларни йиғиштиришар, стол, стулчаларни тартибга келтиришарди. Ошпазлар болаларга таомларни тайёрлаш билан банд.

Пойтахтимизнинг Чилонзор массивидаги 215-болалар ясли ва боғчасини кўрган киши уни бирор санаторий ёки дам олиш уйига ўхшатади. Бу иккита икки қаватли болалар боғча ва яслисида ҳозир район аҳолисининг 280 фарзанди тарбияланмоқда.

— Илгарилари боғча ва яслида 8 та группа бор эди, — дейди боғча мудири З. Богданова, — энди 9-группани ҳам ташкил этдик.

Светлана Осипова, Ольга Фадеева, Зоя Маркина, Лидия Каратаева — жамики 16 тарбиячи болалар атрофида парвона. Бу ерда ҳамма шароит яратилган. Музика залларида аккардион, пианино мавжуд.

Тарбияланувчилар қўғирчоқ, ёш томошабинлар театрларига, ҳайвонат боғига олиб бориб турилади.

Боғча ва яслида ота-оналар учун қизил бурчак ҳам ташкил этилган. Деворий ва фотомонтажлар ой сайин чиқариб турилади.

Боғча ва яслини обод ва кўркам қилишда жамоатчилик катта ҳисса қўшмоқда. Бино жамоатчилик кучи билан ремонт қилиняпти. Бинони пардозлаш, синган стол-стулларни, шкафчаларни тузатиш, ойна-рамларни мойлаш, ёзги павильонларни ремонт қилиш ишлари жамоатчилик кучи билан бажарилаётганлиги учун давлатнинг салкам 4 минг сўм пули иқтисод қилинди.

И. РУСТАМОВ,
Э. МАМАЖОНОВА.

БОКСЧИЛАР ОЛИШУВИ

Навоий шаҳрида республикамизнинг ёш боксчилари тўрт кун давомида чемпионлик учун рингга чиқдилар. 120 дан ортиқ боксчи қатнашган кескин мусобақада Каримов, Рихсиев, Онацкий, Ефимов, Яблоков, Глотов, Шапавалов, Хаимов ва Ароновлар ғолиб чиқдилар ва чемпион бўлдилар.

П. КОНОВАЛОВ.

ЖУРНАЛИСТ ЮБИЛЕЙИ

Ўзбекистон пойтахтининг жамоатчилиги республиканинг етакчи адабий таржимонларидан бири Насибулла Ҳабибуллаев туғилган кунининг 50 йиллигини нишонлади.

4 июлда бўлиб ўтган тантанали йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Матбуот давлат комитетининг раиси З. И. Есенбоев юбилярга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғини топширди. Газета, радио ва телевидение, нашриётлар, илмий ва жамоат ташкилотларининг вакиллари Н. Ҳабибуллаевга табрикномалар топшириб, унга сиҳат-саломатлик, узоқ умр, янги ижодий муваффақиятлар тиладилар. (ЎзТАГ).

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

А. И. МИКОЯН БИРМАДА

РАНГУН, 3 июль. (ТАСС). Бирма ташқи ишлар министри У Ти Хан бугун СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян шарафига нонушта зиёфат берди.

Куннинг иккинчи ярмида А. И. Микоян Совет Иттифоқининг Бирмага совғаси сифатида Рангунда қурилган технология институтини бориб кўрди.

А. И. Микоян студентлар билан суҳбатлашди, уларнинг ўқиши билан қизиқди, совет студентлари, совет институтлари тўғрисида ва СССР даги таълим ишлари ҳақида гапириб берди.

Бу йил институт ўзининг тўртинчи ўқув йилини бошлади. Ҳозир унда 1.200 студент бўлиб, улар инженерлик, бинокорлик ихтисосларини ва Бирманинг ривожланаётган саноатига зарур бўлган бошқа касбларни эгалламоқдалар.

Ўқув корпусини кўздан кечиргандан сўнг А. И. Микоян институт раҳбарлари ва информация министрлигининг вакиллари билан суҳбатлашди.

А. И. Микоян Совет Иттифоқининг совғаси сифатида Рангунда қурилган меҳмонхонани ҳам бориб кўрди.

Кечқурун Революцион кенгаш раиси генерал Не Вин А. И. Микоян шарафига зиёфат берди.

ХО ШИ МИН ВЬЕТНАМ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ БЎЛИБ ҚОЛАДИ

ХАНОЙ, 3 июль. (ТАСС). Вьетнам Демократик Республикаси Миллат мажлисининг бугунги йиғилишида Хо Ши Мин навбатдаги муддатга Вьетнам Демократик Республикасининг президенти қилиб сайланди. Чионг Тинь яна Миллат мажлиси доимий комитетининг раиси, Фам Ван Донг бош министр бўлиб қоладилар.

ҚАЙТАДАН УЛАНГАН ЎПКА

Новосибирскдаги экспериментал биология ва медицина институтида кўк йўтални ўпкани вақтинча олиб қўйиб ва унинг организм билан алоқасини дарҳол қайта тиклаш (аутотрансплантация) йўли билан даволаш юзасидан операция ўтказилди.

АПН мухбири билан суҳбатда Ленин мукофоти лауреати профессор Евгений Мешалкин қуйидагиларни айтди:

— Ярим асрдан ортиқроқ вақтдан буён хирурглар органларни бир жонли мавжудоддан бошқасига кўчириб улашга уринмоқдалар. Маълумки, бегона кўчириб уланган орган ҳамма вақт организмда ҳимоя реакциялари келтириб чиқаради. Бу реакциялар кўчириб уланган органни ҳолдан тойдириб, ҳалокатга олиб келади. Эгизаклар ўртасида амалга оширилган кўчириб улаш вақтидагина зарур бўлган органнинг нисбатан узоқ вақт кўникиб туриши мумкин. Буни буйрак мисолида қилиб кўрилди.

Кейинги вақтда ёмон шишларнинг ўсишига тўсқинлик қиладиган моддаларга ўхшаган дориларни қўллаш туфайли кўчириб уланган органни бир неча ой давомида ишлашини таъминлашга муваффақ бўлинди. Биологлар тўқималарнинг биологик зиддиятини бартараф қилиш йўлларини ахтармоқдалар.

Москвада Владимир Демихов юрак ва ўпкаларни бир тирик мавжудоддан иккинчисига кўчириб улаш юзасидан тажриба операциялари ўтказди. Бу операциялар жаҳонга машҳур бўлиб кетди. Анастас Лапчинский бир итнинг қўл-оёқларини иккинчи итга кўчириб улаш юзасидан жуда кўп тажриба қилди. У ҳатто итга кўчириб уланган оёқнинг бир неча ойгача жонланиб туришига эришди.

Бироқ бу масалани ҳал этиш яна кўп меҳнат талаб қилади: Масалан, бир органни қисқа муддатга олиб қўйиб, сўнгра яна унинг организм билан алоқасини қайта тиклаганда мазкур органда қандай ўзгариш юз бериши шу пайтгача тадқиқотчиларга маълум эмас. Новосибирскдаги экспериментал биология ва медицина институтида буйрак, ўпка ва юракни бир ҳайвондан олиб иккинчи худди шундай ҳайвонга кўчириб улаш юзасидан 200 га яқин тажриба қилиб кўрилди.

Тадқиқотлар жуда қизиқ нарсаларни очиб берди. Маълум бўлишича организмдан янгигина ажратиб қўйилган органни дарҳол ўрнига қайта улаганда ҳам бу орган узиб қўйилгунча бўлган ҳолатига тўлалигича қайтмас экан. У организм билан нерв алоқаларини узоқ муддат тиклай олмай, қўл тегизилмаган органга нисбатан ўзини бошқача тутади.

Институтимизда ўтказилган тажрибалар хирургларни шундай фикрга олиб келдики, ўпкани қисқа муддатга ажратиб олиб ва унинг организм билан қон алоқаларини қайта тиклаш — тузатиш мумкин бўлмаган оғир кўк йўтал касалини даволашда фойдали экан. Беморларнинг наркоз билан битта ўпкаси ажратиб қўйилди, сўнгра бу ўпка ўз ўрнига қайта тикилди. Дунёда биринчи марта қилиб кўрилган бундай операциялар бешта беморда ўтказилди. Бу беморлар ҳозир институт врачлари назоратида туришибди. Маълум бўлишича, бу операция кўк йўтал тутишининг олдини олар экан.

Кузатишлар шуни кўрсатадики, буйракни олиб кейин ўрнига қўйиш ҳам қон томирлари тортишиб қоладиган касалликларни даволашда шифобахш аҳамиятга эга бўлиши мумкин.

Николай МЕЙСАК,
(АПН).

АҚШ ЭКВАДОРНИ ТАЛАМОҚДА

Эквадорда ишсизлик ҳаддан ташқари кучайиб кетмоқда. Ҳозирги вақтда мамлакатда меҳнатга лаёқатли аҳолининг қарийб ярми ишсиз бўлиб қолди.

Шундай аҳволнинг юз беришига сабаб мамлакатда Шимолий Америка монополияларининг танҳо ўзи хўжайинлик қилаётганидир. Утган йили америкаликлар Хулио Аросеменанинг қонуний ҳукуматини ағдариб ташлаб, бир гуруҳ ҳарбийларни Эквадорга бошлиқ қилиб қўйдилар. Давлат тўнтаришидан кейин монополистлар заводларни, фабрикаларни, ерларни босиб олиб, миллий экономикани бўға бошлади. Натижада миллий корхоналар ёпиб қўйилмоқда, меҳнаткашлар кўчага улоқтириб ташланмоқда. Бизнесменлар ўзлари олган фойдаларни чет элга бемалол олиб кетишларига имкон берадиган махсус қонун чиқарилишини ҳарбий хунтадан талаб қилиб, шу талабнинг бажо келтирилишига муваффақ бўлдилар.

Ҳарбий диктатура ўрнатилгандан кейин ўтган бир йил ичида мамлакатдаги аҳвол чидаб бўлмайдиган даражага келиб қолди. Нарх-наво 70 процент ошиб кетди. Уйсиз оилалар сони 600 минг кишига етди. Улар иш, нон ва бошпана излаб, ўз юртида кўчама-кўча саргардон бўлиб юрибди.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● Куба томонидан Англияга заказ қилинган 950 автобусдан дастлабки 16 таси Германия Демократик Республикасининг «Генрих Гейне» савдо кемасида заказчига жўнатилди.

● Июнь ойида Қўшма Штатлардаги ишсизлар бир миллион кишидан зиёд кўпайди. Тамомила ишсизлар сони 4.692.000 кишига етди. Бу эса бундан олдинги ойдагига нисбатан 1.052.000 киши ортиқдир.

● Япония ташқи ишлар министри Охира уч кунлик визит билан Тайбэйга жўнаб кетди. Министр бу ерда Чан-Кай-ши билан ва Тайвань режимининг бошқа арбоблари билан учрашади. Япония матбуотининг хабар беришича, Охира Япония ҳукуматининг Хитой Халқ Республикаси билан савдо алоқаларини кенгайтириш йўлидаги баъзи тадбирлари муносабати билан Япония ва чанкайшичилар режими ўртасидаги муносабатларда пайдо бўлган совуқликни бирор йўл билан бартараф қилиш учун Чан-кай-ши ҳузурига боради.

● Париждаги давлат хавфсизлиги суди фашистлар ташкилоти — ОАС-нинг сўнги раҳбарларидан бири Жан-Мари Кюрюшени умрбод қамоқ жазосига ҳукм қилди. Собиқ капитан Кюрюше устига жуда кўп айблар қўйилди, жумладан, у Парижда жазоирликлар қатнайдиган кафеларни ўққа тутган оасчилар отрядларини ташкил қилишда айбланди.

● АҚШ ҳарбий-ҳаво кучлари Ванденберг базасидан (Калифорния штати) махфий йўлдош учирдилар. Ҳарбий-ҳаво кучларининг вакиллари йўлдошнинг орбитага чиққанлиги ёки чиқмаганлигини айтмадилар. (ТАСС).

„УЧАР МУХБИР“

Тарақлаб очилган эшик навбатчи врачни чўчитиб юборди. Врач бундоқ қараса, бир йигит даҳлизда кўкрак кериб турибди.

— Хизмат? — сўради врач.

— Мени танияпсизми?

— Йўқ, таниёлмаяпман.

— Ҳа-ҳа, бўлмаса таниб қўйинг, — қўл узатди бояги йигит, — мухбир Маъруф Самадов бўламан.

— Хўш, эшитаман.

— Махсус бир иш билан келган эдим. — Ёнидан блокнотини чиқарди «мухбир». — Беморлардан шикоят тушган. Хўш, фамилиянгиз, исмингиз, қаерни ва қачон битиргансиз?.. — У муғомбирона қараш қилди, — сизларни фельетон қиламан, материал етарли.

Мухбирларга ёт, ғўра гаплар, енгилтаклик врач Жёлтовни шубҳага солди.

— Қайси редакциядансиз? — сўради у.

— «...Ҳақиқат»данман.

— Ҳужжатингиз? — кутилмаганда қуққисдан берилган бу савол «мухбир»нинг капалагини учириб юборди.

— Ҳо-ҳо, ҳозир, — ёнини титкилай бошлади. Ҳадеганда ҳужжатдан дарак бўлмагач, врач Жёлтов ўз иши билан машғул бўлди. Фурсатдан фойдаланган «мухбир» врачнинг кўзини шамғалат қилиб, жуфтакни ростлаб қолди. Бироқ, бу ердаги танбеҳ унга кор қилмади. Калинин районидаги Крупская номли санаторий остонасидан аранг чиқдию, аммо худди шу куни Оржоникидзе посёлкасидаги иккинчи алоқа бўлимида пайдо бўлди.

— Салом! — гердайди бўлим ходимларига, — перевод борми?

— Йўқ.

— С. Маъруфникини менга бераверинг, бу менинг тахаллусим бўлади. Қани, гапни чўзмай пулни узатинг.

Лекин «мухбир» ҳарчанд уринмасин, бўлим ходимлари унга бўш келишмади. Бу ола-ғовур тўпалонга бўлим бошлиғи аралашади. Кўпчилик бўлиб уни келган томонига кузатиб қўйишади.

— Сенларнинг қўполликларингни газетада дўмбира қилмасам, отимни бошқа қўяман! — дейди кўкрагига муштлаб Самадов.

Дарҳақиқат, Самадов ўз сўзининг устидан чиқди. Эртаси куни газета редакциясига алоқа бўлими ходимлари устидан қуруқ туҳмат ва иғводан иборат «мақола» ёзиб юборди. Орадан икки-уч кун ўтгач, редакцияга телефон ҳам қилди.

— Алло.., мен «Ташавтомаш» заводининг зарбдор ишчисиман. Ҳа, коммунистчасига ишлаётганлардан бўламиз. Сизлар бўлсангиз мақоламизни чиқармайсизлар, агар иш шунақа бўлса, юқорига шикоят қиламан...

Хўш, Самадовнинг ўзи ким? Эътироф этиш керакки, унинг номи газета саҳифаларида онда-сонда кўринган. Кичик-кичик хабарлар тагида унинг имзоси бўлган. Маълум бўлишича, ана шу хабарчалар ҳам унинг ҳалол ижодий маҳсули бўлмай, балки бошқарма ва завод кўптиражли газеталаридан кўчирилган «ижод» экан.

Шу ўринда бир мисол келтирамиз. Шу йил 12 март куни Самадовнинг имзоси билан редакцияларга 12 та мақола келиб тушади. Мана, унинг «ижодий» фаолиятини эшитинг, Самадов тушмагур бошқарма газеталарини варақлаб, ундаги мақола ва хабарларни кўчириб оларканда, сал уёқ-буёғини «ремонт» қилгандек бўлиб, жимжимали имзо билан редакцияларга юборавераркан. Шундай қилиб, «мухбир» Самадов ижодиёт бобида ҳеч ким қадам қўймаган сўқмоққа кирибди. Лекин «мухбир»нинг сири фош этилди.

Шу кунларда Самадов ҳақиқий мухбирга рўпара келмай, қуён бўлиб юрибди. Чунки мухбирга учраб қолса, яхшигина фельетон бўлишини ўзи тан олаяпти.

Огоҳ бўлингиз, «мухбир Самадовман» деб ўзини таништирган ўрта бўйли, стил формада соч қўйган, кўзи ҳамма ёққа олазарак бу йигит билан ҳамсуҳбат бўлманг.

З. АХТЯМОВА,
Ж. САЪДУЛЛАЕВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИЗОР

5 июлда

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 11.00 — Эрталабки гимнастика машғулоти, 11.20 — Концерт (болалар учун), 11.55 — Революция номи билан (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 13.20 — Утинчининг бахти («Эртак кетидан эртак» циклидан).

Рус тилида: 14.00 — Олтин донлар (илмий-оммабоп фильм), 14.20 — Кубань тонглари (Краснодар телестудияси фильми), 17.00 — Мультипликацион фильм (болалар учун), 17.25 — Телевизион янгиликлар), 17.40 — Реклама ва эълонлар (ўқишга кирувчилар учун), 17.50 — Концерт (Озарбайжон радио ва телевидение эстрада оркестри ижросида), 18.40 — Новости дня киножурнали ва Гусар қиссаси номли бадиий фильм, 20.20 — Беҳуда ўтган ёшлик (илмий-оммабоп фильм).

20.40 — Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.45 — Истиқбол эгалари (телевизион журнал), 21.45 — Телевизион янгиликлар, 22.00 — Совет Ўзбекистони (киножурнал), 22.10 — Ўзбек куйлари.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/VII да кундуз Боғчасарой фонтани, кечқурун Риголетто, 7/VII да Пан воевода.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Диққат! Шаҳарда сеҳргар — «ВАТАН» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва кеч 10 да).

Париж сирлари — «ВАТАН» (кундуз соат 4, кеч 6 ва 8 да), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Банкда ишловчи қиз — НАВОИЙ номли, «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 1 ва 3 да).

Румянцев иши — НАВОИЙ номли (кеч соат 10 да).

Севги қиссаси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 12 ва кеч 6 да).

Калоян — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Тақдир ноғоралари — «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 2 ва 4 да).

Итальянча қўйди-чиқди — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9-10 минут ва 10 яримда)

Синдбоднинг еттинчи саёҳати — «ОКТЯБРЬ».

Учинчи тайм — «ВАТАН».

Банкда ишловчи қиз — НАВОИЙ номли, «ФЕСТИВАЛЬ», «ШАРҚ».

Париж сирлари — КАФАНОВ номли, ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 9-10 минутда).

Одамлар (1 ва 2-серия) — «УДАРНИК».

Гусар қиссаси — 1 МАЙ номли.

Опа-сингил муз устида — ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 10 яримда).

Ўрта Осиё Халқ хўжалиги кенгаши Тўқимачилик-трикотаж ва шойи саноати бошқармасининг Новоульяновская кўчаси, 50-уйдаги

ТОШКЕНТ ТРИКОТАЖ ФАБРИКАСИ

Кисловодск кўчаси, 2-уйдаги ТОШКЕНТ ПАЙПОҚ-ТРИКОТАЖ ФАБРИКАСИГА БИРЛАШДИ.

ЛЕНИН НОМЛИ ЯККА БУЮРТМА КИЙИМ ТИКИШ ФАБРИКАСИНИНГ

АТЕЛЬЕ ВА УСТАХОНАЛАРИ

қисқа муддатда

КИЙИМ

РЕМОНТ ҚИЛАДИ ВА ЯНГИЛАБ БЕРАДИ

Фабрика ва буюртмачилар материалидан кийим тикиш учун ҳам заказ қабул қилинади.

Тошкент шаҳридаги 5-сон

ҒИШТ ЗАВОДЛАРИ БОШҚАРМАСИ

ҳар қанча миқдорда

ХОМ ҒИШТ СОТАДИ

Минг донаси — 10 сўм.

Мурожаат учун адрес: Носиров кўчаси, 188-уй.

Тошкент шаҳар, Куйбишев районидаги

РЕМОНТ-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

бухгалтер, секретарь-машинистка, юкчилар, старший бухгалтер

КЕРАК

Луначарский шоссе, 167-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

«Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Ҳақиқати Ўзбекистон» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 06805 ИНДЕКС 64695. Нашр. № 1790.

8